

**Platné znění relevantních částí novelizovaných zákonů s vyznačením
navrhovaných změn účinných od 1. 1. 2024**

Pozn.: změny, které mají nabýt účinnosti k 1. 1. 2024, jsou uvedeny modrou barvou.

**ČÁST PRVNÍ
Změna zákona o matrikách, jménu a příjmení**

**HLAVA I
MATRIKA**

**DÍL 1
Obecná ustanovení**

§ 1

(1) Matrika je státní evidence

- a) narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství (dále jen „partnerství“) a úmrtí fyzických osob na území České republiky,
- b) narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky (dále jen „občan“), a
- c) uzavření manželství, k nimž došlo v cizině, byl-li život snoubence přímo ohrožen¹⁵⁾ a nejde-li o občany.

(2) Matrika se dělí na

- a) matriku narození, pro kterou se vede kniha narození,
- b) matriku manželství, pro kterou se vede kniha manželství,
- c) matriku partnerství, pro kterou se vede kniha partnerství, a
- d) matriku úmrtí, pro kterou se vede kniha úmrtí.

(3) Kniha narození, kniha manželství, kniha partnerství a kniha úmrtí (dále jen „matriční kniha“) je vytvořena z předem svázaných tiskopisů.

(4) Součástí matriční knihy je abecední jmenný rejstřík (dále jen „rejstřík“) provedených zápisů narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí fyzických osob (dále jen „matriční událost“).

~~§ 1a~~

~~V tomto zákoně se nezletilým rozumí fyzická osoba mladší 18 let, která nenabyla plné svéprávnosti.~~

Působnost na úseku matrik

§ 2

(1) Působnost na úseku matrik a další činnosti stanovené tímto zákonem vykonávají

a) matriční úřady, kterými jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady¹⁾, které určí a jejich správní obvody vymezí Ministerstvo vnitra (dále jen „ministerstvo“) prováděcím právním předpisem,

b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností (dále jen „úřad s rozšířenou působností“),

c) krajské úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst (dále jen „krajský úřad“),

d) ministerstvo- a

e) zastupitelské úřady České republiky, s výjimkou konzulárních úřadů vedených honorárními konzulárními úředníky.

(2) Určení matričního úřadu nebo jeho zrušení, popřípadě změnu správního obvodu matričního úřadu lze provést pouze k počátku kalendářního roku, nedojde-li ke změnám v územním členění státu k jinému datu.

(3) Dojde-li k určení matričního úřadu nebo k jeho zrušení, popřípadě ke změně správního obvodu matričního úřadu, rozhodne ministerstvo, který matriční úřad převezme matriční knihy.

¹⁾ § 35 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

§ 3

Matriční úřad

(1) Matriční úřad vede

a) matriční knihy,

b) sbírky listin v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

(1) Matriční úřad vede matriční knihy a sbírky listin pro

a) obec, v níž má sídlo, a dále pro obce patřící do jeho správního obvodu vymezeného prováděcím právním předpisem [§ 2 odst. 1 písm. a)],

b) území vojenského újezdu.

~~(3) Matriční úřad příslušný k přijetí prohlášení o vstupu do partnerství (dále jen „registrující matriční úřad“) vede jednu matriční knihu pro správní obvod vymezený prováděcím právním předpisem [§ 2 odst. 1 písm. a)].~~

~~(4)~~ (3) V hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň vede matriční úřad matriční knihy a sbírky listin pro městskou část nebo městský obvod, v němž má sídlo, a pro

další městské části nebo městské obvody ve svém správním obvodu vymezeném prováděcím právním předpisem [§ 2 odst. 1 písm. a)].

~~(5)~~ **(4)** Matriční knihy, do kterých se zapisuje narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí občanů, ke kterým došlo v cizině, vede Úřad městské části Brno-střed (dále jen „zvláštní matrika“).

~~(6)~~ **(5)** Vedení matričních knih a úkony zabezpečované v souvislosti s vedením matričních knih jsou výkonem státní správy.

§ 4

Úřad s rozšířenou působností

(1) Úřad s rozšířenou působností ~~provádí kontrolu vedení matričních knih a sbírek listin,~~ **kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik** u všech matričních úřadů ve svém územním obvodu nejméně jednou ~~ročně~~ **za 2 roky**.

(2) Úřad s rozšířenou působností provádí ověřování (§ 28) rodných, oddacích a úmrtních listů a dokladů o partnerství (dále jen „matriční doklad“), **doslovných výpisů z matričních knih, prohlášení o určení otcovství**, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin a v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, jde-li o narození, uzavření manželství nebo úmrtí, vydaných matričními úřady, které jsou zařazeny do jeho správního obvodu.

(3) Úřad s rozšířenou působností vede a aktualizuje sbírku listin a vede a aktualizuje druhopisy matričních knih vedených do 31. prosince 1958, jde-li o narození, uzavření manželství nebo úmrtí, pro matriční úřady zařazené v jeho správním obvodu.

§ 4a

Krajský úřad

~~(1) Krajský úřad kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení u úřadů s rozšířenou působností ve svém správním obvodu nejméně jednou ročně.~~

(1) Krajský úřad ve svém správním obvodu kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik a užívání a změny jména a příjmení u

- a) úřadů s rozšířenou působností nejméně jednou za 3 roky a**
- b) matričních úřadů nejméně jednou za 6 let.**

(2) Krajský úřad provádí ověřování (§ 28) matričních dokladů, **doslovných výpisů z matričních knih, prohlášení o určení otcovství**, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin a v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, jde-li o narození, uzavření manželství nebo úmrtí, vydaných matričními úřady a úřady s rozšířenou působností, které jsou zařazené do jeho správního obvodu.

(3) Krajský úřad vede a aktualizuje sbírku listin a vede a aktualizuje druhopisy matričních knih vedených do 31. prosince 1958, jde-li o narození, uzavření manželství nebo úmrtí, pro úřady s rozšířenou působností zařazené v jeho správním obvodu.

(4) Krajský úřad provádí zkoušku odborné způsobilosti k vedení matričních knih a k plnění úkonů zabezpečovaných v souvislosti s vedením matričních knih a sbírek listin (dále jen „zkouška“) u zaměstnance obce, v hlavním městě Praze zaměstnance městské části nebo zaměstnance Ministerstva obrany zařazeného do matričního úřadu (dále jen „matrikář“), který je zařazen do jeho správního obvodu, **nebo u člena zastupitelstva obce.**

§ 4b

Ministerstvo kontroluje výkon přenesené působnosti na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení u matričních úřadů, úřadů s rozšířenou působností a u krajských úřadů.

Zápisy do matričních knih

§ 5

(1) Do matriční knihy se zapisuje

a) matriční událost,

b) rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné, nebo o tom, že **manželství nevzniklo manželství není**, rozvod manželství, zrušení partnerství, rozhodnutí ~~o prohlášení, že partnerství nevzniklo, že partnerství není~~ nebo že je neplatné, údaje o osvojení, určení rodičovství, změně jména nebo příjmení a další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy v matriční knize, (dále jen „matriční skutečnost“), je-li matriční událost zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem (§ 1) nebo zvláštní matrikou (§ 3).

(2) Změny a opravy zápisů v matriční knize se provádějí na základě veřejných listin nebo jiných listin, stanoví-li tak tento zákon, **nebo jiných skutečností vyplývajících ze zákona.**

§ 6

(1) Zápisy se do matriční knihy provádějí rukopisně do předem svázaných knih.

(2) Matriční události, matriční skutečnosti, změny a opravy se souběžně vedou pomocí výpočetní techniky.

(3) Zápisy matričních událostí, matričních skutečností, dodatečných zápisů, změn a oprav pomocí výpočetní techniky se provádějí na základě uzavřeného zápisu ve svazku matriční knihy rukopisně vedené. Jestliže se údaje v zápise provedeném pomocí výpočetní techniky odlišují od údajů uvedených v matriční knize rukopisně vedené, považují se za správné údaje uvedené v matriční knize rukopisně vedené.

§ 7

(1) Matriční zápisy uvedené v § 5 se provádějí v úřední místnosti v sídle matričního úřadu po obdržení podkladů nebo ústního oznámení pro jejich provedení, nejpozději do 30 dnů od obdržení těchto podkladů, popřípadě ústního oznámení.

(2) Úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad může povolit na návrh matričního úřadu provádění matričních zápisů uvedených v odstavci 1, vydávání matričních dokladů a potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize i mimo úřední místnost matričního úřadu na jiném vhodném místě, kde jsou pro to vytvořeny podmínky.

(3) Matriční úřad je povinen zabezpečit ochranu technického vybavení a matričních knih před zneužitím údajů v nich obsažených a před zničením nebo poškozením a uchovávat matriční knihy po stanovenou dobu.

(4) Údaje v matričních knihách jsou neveřejné, není-li dále stanoveno jinak.

Sbírka listin

§ 8

(1) Matriční úřad vede pro ~~knihu narození, knihu manželství a knihu úmrtí a registruje i matriční úřad pro knihu partnerství~~ **každou matriční knihu** sbírku listin za každý kalendářní rok samostatně. Sbírku listin tvoří listiny, které slouží jako podklad pro matriční zápis, jeho změnu či opravu, **znalecký posudek prokazující otcovství podle zákona o státním občanství České republiky³¹⁾ a listiny nezbytné pro ověření správnosti údajů zapsaných v matriční knize.**

(2) Matriční úřad předá sbírku listin za kalendářní rok úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu nejpozději do konce února následujícího roku.

(3) Matriční úřad předává úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu jedenkrát měsíčně k založení do sbírky listin nebo k provedení dodatečného zápisu matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 a uložené u úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu, listiny, na jejichž podkladě provedl dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny v prvopisu matriční knihy. Bude-li se provádět dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny do druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, matriční úřad zašle úřadu s rozšířenou působností nebo krajskému úřadu písemné sdělení se zněním dodatečného zápisu matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny provedeného v prvopisu matriční knihy.

(4) Listiny, na jejichž podkladě úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad provedl dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny v druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958, se nekládají do druhopisů matričních knih vedených do 31. prosince 1958. Ukládají se odděleně od druhopisu matričních knih vedených do 31. prosince 1958 za každý kalendářní rok samostatně do složky s uvedením odkazu na příslušný prvopis matriční knihy, ve které byl dodatečný zápis matriční události, matriční

skutečnosti, opravy či změny proveden. Zápis se opatří datem a podpisem zaměstnance úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu pověřeného činností na úseku matrik.

(5) Úřad s rozšířenou působností a krajský úřad uchovávají a aktualizují sbírku listin a druhopisy matričních knih vedených do 31. prosince 1958. Tyto úřady jsou povinny zabezpečit ochranu sbírky listin a druhopisů matričních knih vedených do 31. prosince 1958 před zneužitím údajů a před zničením nebo poškozením.

31) § 7 odst. 2 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky).

§ 8a

(1) Matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře nebo vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, kterou vede, nebo v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny, ~~jejím sourozencům a dále zmocněncům těchto osob,~~
- b) pro úřední potřebu státních orgánů **České republiky** nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,
- c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949, ~~nebo~~
- d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před ~~orgány státu~~ **státními orgány České republiky** nebo před orgány územních samosprávných celků, ~~nebo~~
- e) osobě, která prokáže, že je to nezbytné k uplatnění právních nároků v cizině.

~~(2) Registrující matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí nahlédnout do sbírky listin vedené ke knize partnerství a činit výpisy z ní v přítomnosti matrikáře nebo vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin~~

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, ~~nebo jejímu zmocněnci,~~
- b) pro úřední potřebu státních orgánů ~~nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků, nebo~~
- e) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před orgány státu ~~nebo před orgány územních samosprávných celků.~~

~~(3) (2) V případě osvojení mohou nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 pouze osvojitelé a po dovršení 12 let i osvojenec, pokud nebylo soudem rozhodnuto o utajení osvojení; pokud bylo soudem rozhodnuto o utajení osvojení, může osvojenec nahlédnout do sbírky listin až po nabytí svéprávnosti a činit z nich výpisy v přítomnosti matrikáře pouze osvojitelé a po dovršení 12 let i osvojenec, pokud nebylo soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení; pokud bylo soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení, může osvojenec nahlédnout do zápisu až po nabytí plné svéprávnosti. osvojenec a pouze jim~~ **Pouze těmto osobám může být vydáno potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin nebo v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958.;** ~~bylo-li soudem rozhodnuto o~~

~~utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení, je k tomu osvojenec oprávněn až po nabytí plné svéprávnosti.~~

~~(4)~~**(3)** Do sbírky listin vedené k zápisu narození dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem²²⁾, může nahlédnout **a činit z nich výpisy v přítomnosti matrikáře** pouze matka dítěte a po dovršení 12 let i dítě **a pouze jim může být vydáno potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin.**

~~(5)~~**(4)** Matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad vydá kopii **ze** sbírky listin nebo doslovný výpis z druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, který lze pořídit i kopií matričního zápisu, ~~pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků osobám uvedeným v odstavci 1; odstavce 2 a 3 se použijí obdobně.~~

(5) Podpis na plné moci musí být úředně ověřen, požádá-li prostřednictvím zmocněnce osoba uvedená v odstavci 1 písm. a), c), d) nebo e) nebo v odstavcích 2, 3 nebo 4 o

- a) povolení nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře,**
- b) vydání potvrzení o údajích obsažených ve sbírce listin, kterou vede, nebo v druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, nebo**
- c) kopii ze sbírky listin nebo doslovný výpis z druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958.**

(6) Za členy rodiny se pro účely tohoto zákona považuje manžel, partner, rodiče, děti, sourozenci, prarodiče, vnuci a pravnuči.

§ 8b

Je-li prvopis matriční knihy a druhopis matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 uložen v Národním archivu, Vojenském historickém archivu, státním oblastním archivu nebo Archivu hlavního města Prahy,

a) archiv, v němž je uložen prvopis matriční knihy, provede dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny do tohoto prvopisu. Zápis se opatří datem jeho vyhotovení a podpisem archiváře. Listiny, na jejichž podkladě byl dodatečný zápis podle věty první proveden, spolu s písemným sdělením se zněním tohoto zápisu tento archiv předá Národnímu archivu, Vojenskému historickému archivu, státnímu oblastnímu archivu nebo Archivu hlavního města Prahy, v němž je uložen druhopis matriční knihy vedené do 31. prosince 1958,

b) archiv, v němž je uložen druhopis matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, provede dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny na základě písemného sdělení podle písmene a), do tohoto druhopisu. Listiny, na jejichž podkladě byl proveden dodatečný zápis podle věty první, se ukládají mimo příslušný druhopis do samostatné složky za každý kalendářní rok s uvedením odkazu na prvopis matriční knihy, ve kterém byl dodatečný zápis matriční události, matriční skutečnosti, opravy či změny proveden. Zápis se opatří datem jeho vyhotovení a podpisem archiváře.

§ 9 Matrikář

(1) Matrikářem může být občan, který je zaměstnancem obce, v hlavním městě Praze zaměstnancem městské části, která má působnost matričního úřadu, prokázal odborné znalosti zkouškou u krajského úřadu, popřípadě zkouškou zvláštní odborné způsobilosti na úseku matrik a státního občanství podle zvláštního zákona.^{1a)}

(2) Odbornou způsobilost prokazuje matrikář osvědčením o vykonání zkoušky vydaným krajským úřadem. Obsahem zkoušky je ověření znalostí právních předpisů, týkajících se oblasti matrik, jména a příjmení a státního občanství, ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu, a dalších právních předpisů, které se vztahují k činnosti matrikáře, a ověření dovedností v užívání výpočetní techniky.

(3) Zaměstnavatel umožní matrikáři odbornou přípravu na zkoušku a její vykonání.

(4) Nevyhoví-li uchazeč při zkoušce, může zkoušku dvakrát opakovat. Opakovanou zkoušku je možno vykonat nejdříve za 60 dnů a nejpozději do 90 dnů ode dne konání zkoušky, při níž uchazeč nevyhověl.

(5) Matrikář, a dále též, je-li to nezbytné pro výkon jejich funkce, starosta, místostarosta, primátor, náměstek primátora, primátor hlavního města Prahy a jeho náměstek, pověřený člen zastupitelstva obce, města, hlavního města Prahy nebo jeho městské části, anebo městské části nebo městského obvodu územně členěných statutárních měst, tajemník obecního (městského) úřadu, magistrátu, úřadu městské části hlavního města Prahy anebo úřadu městské části nebo úřadu městského obvodu územně členěných statutárních měst a ředitel Magistrátu hlavního města Prahy mají přístup k osobním údajům uvedeným v matričních knihách a sbírkách listin; jsou povinni zachovávat mlčenlivost o těchto údajích,²⁾ a to i po skončení výkonu jejich funkce.

(6) Matrikář a tajemník matričního úřadu mají při výkonu matriční činnosti postavení úřední osoby.

Příslušnost matričního úřadu k zápisu matriční události

§ 10

(1) Příslušný k zápisu narození a úmrtí do matriční knihy je matriční úřad, v jehož správním obvodu se fyzická osoba narodila nebo zemřela.

(2) Nejistí-li se, kde došlo k narození nebo úmrtí fyzické osoby, provede zápis matriční úřad, v jehož správním obvodu byla narozená nebo zemřelá fyzická osoba nalezena.

(3) Narodí-li se nebo zemře-li fyzická osoba v dopravním prostředku **a nelze-li postupovat podle odstavce 1**, zapíše narození nebo úmrtí matriční úřad, v jehož správním obvodu došlo k vyložení fyzické osoby z dopravního prostředku.

(4) K provedení zápisu rozhodnutí soudu o prohlášení fyzické osoby za mrtvou je příslušný Úřad městské části Praha 1.

§ 11

Príslušný k zápisu o uzavření manželství je matriční úřad, v jehož správním obvodu došlo k uzavření manželství.

§ 11a

(1) Snoubenci projeví vůli, že spolu vstupují do manželství před

a) starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které jsou matričním úřadem, a to pouze ve správním obvodu tohoto matričního úřadu,

b) starostou ~~nebo místostarostou~~, **místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva** obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města, které nejsou matričním úřadem, ~~je-li jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu v jeho správním obvodu~~, a to pouze ve správním obvodu této obce, městské části hlavního města Prahy, městských obvodů nebo městských částí územně členěných statutárních měst,

c) primátorem hlavního města Prahy, náměstkem primátora hlavního města Prahy nebo pověřeným členem zastupitelstva hlavního města Prahy, jakož i před primátorem statutárního města, náměstkem primátora statutárního města nebo pověřeným členem zastupitelstva statutárního města, a to pouze ve správním obvodu hlavního města Prahy nebo statutárního města.

(2) Snoubenci mohou projevit vůli, že spolu vstupují do manželství, i před poslancem nebo senátorem, a to ve správním obvodu kteréhokoli matričního úřadu. Písemné prohlášení poslance nebo senátora, že přijme jejich prohlášení o vstupu do manželství, předloží snoubenci matričnímu úřadu spolu s tiskopisem podle § 32.

(3) Požadavek na přítomnost matrikáře se považuje za splněný i tehdy, má-li oddávající odbornou způsobilost matrikáře podle § 9 odst. 1. V případě uzavření manželství podle věty první musí snoubenci předložit oddávajícímu osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření sňatku. Oddávající je povinen do tří pracovních dnů od uzavření manželství doručit matričnímu úřadu, v jehož správním obvodu bylo manželství uzavřeno, protokol o uzavření manželství.

~~(2)~~ **(4)** Prohlášení snoubenců podle odstavce 1 **a 2**, že spolu vstupují do manželství, musí být učiněno v přítomnosti matrikáře matričního úřadu, v jehož správním obvodu se manželství uzavírá.

~~(3)~~ **(5)** Manželství se uzavírá v místě **a čase** určeném obcí pro konání slavnostních obřadů.

~~(4)~~ **(6)** Je-li život snoubence přímo ohrožen¹⁵⁾, snoubenci projeví vůli, že spolu vstupují do manželství před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního ~~města nebo města~~, úředníkem zařazeným do obecního úřadu, **poslancem nebo senátorem**, a to na kterémkoli místě i bez přítomnosti matrikáře.

§ 12

Matriční úřad může povolit na základě žádosti snoubenců uzavření manželství na kterémkoli vhodném místě ve svém správním obvodu ~~nebo mimo dobu stanovenou radou obce a ve kteroukoli vhodnou dobu.~~

§ 13

(1) K vydání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření ~~církevního~~ sňatku, ~~(dále jen „osvědčení“)~~⁴⁾ je příslušný matriční úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. K žádosti o vydání **tohoto** osvědčení je třeba předložit doklady potřebné k uzavření manželství. Požádají-li snoubenci o vydání **tohoto** osvědčení prostřednictvím zmocněnce, musí být jejich podpisy na plné moci úředně ověřeny.

(2) Osvědčení, **že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření sňatku**, vydá matriční úřad ve dvojím vyhotovení. **Osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření sňatku, platí 6 měsíců ode dne jeho vydání.**

§ 13a

(1) Příslušný k zápisu partnerství je ~~registrující~~ matriční úřad, **v jehož správním obvodu došlo ke vzniku partnerství.**

(2) Osoby vstupující do partnerství činí prohlášení osobně před matrikářem ~~registrujícího~~ **kteréhokoli** matričního úřadu.

~~(3) Registrující matriční úřad přijímá prohlášení na místě, které k tomu určí ve svém správním obvodu~~

(3) Matriční úřad přijímá prohlášení o vstupu do partnerství na jím určeném místě v jeho správním obvodu a jím určené době.

(4) Matriční úřad může na základě žádosti osob vstupujících do partnerství povolit vstup do partnerství na kterémkoli vhodném místě ve svém správním obvodu a ve kteroukoli vhodnou dobu.

DÍL 2

Zápisy narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí

Kniha narození

§ 14

(1) Do knihy narození se zapisuje

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení dítěte,
- b) den, měsíc a rok narození dítěte,
- c) rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,
- d) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, data a místa narození, rodná čísla, státní občanství a místo trvalého pobytu rodičů,
- e) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. d) se do knihy narození nezapisují v případě, že matka dítěte požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem.

(3) Zápis do knihy narození se provede

a) na základě písemného hlášení o narození živého nebo mrtvého dítěte, nebo
b) na základě ústního oznámení o narození dítěte mimo zdravotnické zařízení, nebyly-li jeho matce ani následně poskytnuty zdravotní služby; o tomto oznámení sepíše matrikář s oznamovatelem zápis.

(4) Písemné hlášení o narození dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem, obsahuje informaci, že se jedná o takový případ.

(5) Při ústním oznámení je oznamovatel povinen prokázat svoji totožnost.

~~(6) Je-li oznamovatel neslyšící nebo němý, popřípadě učiní-li oznámení v jiném než českém, nebo slovenském jazyce, je nutná přítomnost tlumočnicka⁶⁾.~~

(6) Je-li oznamovatel neslyšící, hluchoslepý nebo němý, popřípadě činí-li oznámení v jiném než českém nebo slovenském jazyce, je nutná přítomnost tlumočnicka³²⁾ nebo prostředníka³³⁾ (dále jen „tlumočnick“). Neslyšícímu, hluchoslepému nebo němému oznamovateli zajistí přítomnost tlumočnicka matriční úřad; ustanovení správního řádu o právech osoby neslyšící nebo hluchoslepé se použijí obdobně. V ostatních případech zajišťuje přítomnost tlumočnicka oznamovatel na vlastní náklady.

~~⁶⁾Zákon č. 36/1967 Sb., o znalech a tlumočnicích. Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů.~~

³²⁾ **Zákon č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnicích a soudních překladatelích, ve znění zákona č. 166/2020 Sb.**

³³⁾ **§ 16 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 384/2008 Sb.**

§ 15

(1) Narození je povinen oznámit matričnímu úřadu poskytovatel zdravotních služeb, v jehož zdravotnickém zařízení byl porod ukončen; nebyl-li porod ukončen ve zdravotnickém zařízení, oznámí narození lékař, který jako první poskytl při porodu nebo po porodu zdravotních služby.

(2) Nedošlo-li k oznámení podle odstavce 1, narození je povinen oznámit matričnímu úřadu jeden z rodičů, popřípadě jeho zákonný zástupce, nebo soudem jmenovaný opatrovník.

(3) Nedošlo-li k oznámení podle odstavce 1 nebo 2, narození je povinna oznámit matričnímu úřadu fyzická osoba, která se o narození dozvěděla.

(4) Oznámení podle odstavců 1 a 2 se učiní nejpozději do 3 pracovních dnů od narození dítěte. Matka učiní oznámení nejpozději do 3 pracovních dnů od okamžiku, kdy je schopna oznámení učinit. Fyzická osoba uvedená v odstavci 3 učiní oznámení do 3 pracovních dnů ode

dne, kdy se o narození dozvěděla.

(5) Matriční úřad sdělí neprodleně poskytovateli zdravotních služeb na základě jeho žádosti rodné číslo dítěte, jehož narození tento poskytovatel oznámil podle odstavce 1.

§ 16

(1) K zápisu do knihy narození dítěte narozeného za trvání manželství předloží jeden z rodičů

- a) oddací list,
- b) občanský průkaz, nebo cestovní doklad, nebo průkaz povolení k pobytu cizince, byl-li mu vydán,
- c) souhlasné prohlášení rodičů o jménu, popřípadě jménech dítěte,
- d) souhlasné prohlášení rodičů o příjmení dítěte, pokud údaj o příjmení dítěte není patrný z oddacího listu rodičů dítěte,
- e) případně další doklady potřebné k zjištění, nebo ověření správnosti údajů, zapisovaných do knihy narození.

(2) K zápisu do knihy narození dítěte narozeného mimo manželství, jehož otec není znám, předloží matka

- a) prohlášení o jménu, popřípadě jménech dítěte,
- b) rodný list,
- c) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li matka dítěte rozvedená, nebo úmrtí list manžela, je-li matka dítěte ovdovělá,
- d) občanský průkaz, nebo cestovní doklad, nebo průkaz povolení k pobytu cizince, byl-li jí vydán,
- e) případně další doklady potřebné k zjištění, nebo ověření správnosti údajů, zapisovaných do knihy narození.

(3) K zápisu do knihy narození dítěte narozeného mimo manželství, k němuž bylo určeno otcovství nebo jehož otcem je muž, který dal k umělému oplodnění souhlas²³⁾, předloží jeden z rodičů

- a) souhlasné prohlášení rodičů o jménu, popřípadě jménech dítěte,
- b) souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství nebo písemný souhlas muže, který dal k umělému oplodnění, potvrzený poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě rozhodnutí soudu o určení otcovství k dítěti,
- c) rodný list matky a otce dítěte,
- d) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li matka dítěte rozvedená, nebo úmrtí list manžela, je-li matka dítěte ovdovělá,
- e) občanský průkaz, nebo cestovní doklad, nebo průkaz povolení k pobytu cizince, byl-li mu vydán,
- f) případně další doklady potřebné k zjištění, nebo ověření správnosti údajů, zapisovaných do knihy narození.

(4) Poskytovatel zdravotních služeb zašle spolu s oznámením podle § 15 odst. 1 matričnímu úřadu listiny nebo doklady podle odstavců 1 až 3 nebo jejich kopie, pokud mu byly předloženy.

~~(4)~~ **(5)** K zápisu do knihy narození dítěte narozeného mimo zdravotnické zařízení, jehož matce nebyly ani následně poskytnuty zdravotní služby, předloží jeden z rodičů kromě dokladů uvedených v odstavcích 1, 2 nebo 3 další doklady potřebné k prokázání skutečnosti, že matkou dítěte je žena, která je porodila.

~~(5) Pokud je rodič neslyšící, němý nebo nemluví nebo nerozumí česky, je nutná pro souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství přítomnost tlumočnicka⁶⁾. Účast tlumočnicka zajišťuje jeden z rodičů na vlastní náklady, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Bez přítomnosti tlumočnicka nelze souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství v těchto případech učinit. Nejde-li o tlumočnicka jmenovaného ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu, musí tlumočnick složit slib do rukou matrikáře, a to ve znění slibu podle zákona o znalcích a tlumočnících. Určit otcovství souhlasným prohlášením rodičů lze pouze jednou a nelze je vzít zpět. Rodiče současně stvrdí svým podpisem, že neurčili otcovství k tomuto dítěti před jiným matričním úřadem nebo před soudem.~~

(6) Pokud je rodič neslyšící, hluchoslepý, němý nebo nemluví nebo nerozumí česky nebo slovensky, je nutná pro souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství přítomnost tlumočnicka; § 14 odst. 6 věta druhá a třetí se použijí obdobně.

(7) Souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství před matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky nelze učinit po dobu probíhajícího soudního řízení o určení otcovství k témuž dítěti. Rodiče při souhlasném prohlášení o určení otcovství stvrdí svým podpisem, že neurčili otcovství k tomuto dítěti před jiným matričním úřadem, zastupitelským úřadem České republiky nebo před soudem, ani že jim není známo, že by probíhalo soudní řízení o určení otcovství k tomuto dítěti.

(8) Bylo-li určeno otcovství souhlasným prohlášením rodičů k dítěti již narozenému, matriční úřad nebo zastupitelský úřad České republiky, před kterým bylo otcovství takto určeno, postoupí prohlášení rodičů bezodkladně matričnímu úřadu příslušnému k provedení zápisu narození dítěte.

~~(6)~~ **(7)** **(9)** V případech hodných zvláštního zřetele, zejména u osoby, která žádá o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany, může matriční úřad připustit nahrazení dokladů uvedených v odstavcích 1, 2 a 3 čestným prohlášením rodičů, nebo jednoho z nich.

§ 16a

(1) Prohlášení manžela matky dítěte, popřípadě jejího bývalého manžela, muže, který tvrdí, že je otcem dítěte, a matky o určení otcovství k dítěti, které se narodilo v době mezi zahájením řízení o rozvodu a třístým dnem po rozvodu manželství nebo prohlášení manželství za neplatné, se činí před kterýmkoli matričním úřadem nebo zastupitelským úřadem České republiky, s výjimkou případů stanovených v občanském zákoníku³⁴.

(2) Manžel matky dítěte, popřípadě její bývalý manžel, muž, který tvrdí, že je otcem dítěte, a matka dítěte současně stvrdí svým podpisem, že již neučinili prohlášení před jiným matričním úřadem, zastupitelským úřadem České republiky nebo před soudem, ani že jim není známo, že by probíhalo soudní řízení o určení otcovství k tomuto dítěti.

(3) K zápisu do knihy narození dítěte, k němuž bylo určeno otcovství podle odstavce 1, předloží matka dítěte nebo její bývalý manžel pravomocný rozsudek o rozvodu manželství nebo prohlášení manželství za neplatné.

³⁴⁾ § 780 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 17

(1) Zápis dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem,²²⁾ do knihy narození se provede podle zprávy poskytovatele zdravotních služeb, v jehož zdravotnickém zařízení, byl porod ukončen, obsahující údaje uvedené v § 14 odst. 1, přičemž údaje uvedené v § 14 odst. 1 písm. d) se do knihy narození nezapíše.

(2) Zápis dítěte nezjištěné totožnosti se do knihy narození provede podle výsledků šetření orgánů policie a zprávy lékaře obsahující sdělení o pohlaví a pravděpodobném datu narození dítěte. Výsledek šetření i zprávu lékaře předává matričnímu úřadu orgán policie, který šetření prováděl.⁷⁾

(3) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit datum narození dítěte nezjištěné totožnosti, matriční úřad o tom učiní oznámení soudu ~~a datum narození dítěte určí soud, který bezodkladně určí datum narození dítěte.~~ **Soudem určené datum narození dítěte se zapíše do knihy narození.**

(4) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit místo narození dítěte, uvede se v zápisu, dodatečném zápisu, dodatečném záznamu a opravě zápisu jako místo narození sídlo matričního úřadu příslušného k provedení zápisu narození do matriční knihy.

§ 17a

Dodatečný záznam o změně pohlaví se do knihy narození provede na základě potvrzení vydaného poskytovatelem zdravotních služeb, který je povinen toto potvrzení oznámit matričnímu úřadu do 3 pracovních dnů ode dne provedení změny pohlaví. Dnem změny pohlaví je den uvedený v tomto potvrzení²⁴⁾. Vzor potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o zahájení a ukončení léčby pro změnu pohlaví stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

§ 18

(1) Jméno, popřípadě jména dítěte se do matriky zapíše podle souhlasného prohlášení rodičů; není-li jeden rodič znám, ~~je rodičovské odpovědnosti zbaven nebo je výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven~~ **nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte**, zapíše se jméno, popřípadě jména dítěte podle prohlášení druhého z rodičů, jinak podle pravomocného rozhodnutí soudu.

(2) Zapsána mohou být dvě jména, která nesmí být stejná; dítěti, které není občanem a jehož rodiče nemají státní občanství České republiky, lze zapsat více jmen. Ustanovení odstavce 1 se užije obdobně.

~~(3) Souhlasným prohlášením je i písemné prohlášení rodičů učiněné u poskytovatele zdravotních služeb na předepsaném tiskopise.~~

(3) Souhlasným prohlášením o jménu, popřípadě jménech, je i

- a) písemné prohlášení rodičů učiněné u poskytovatele zdravotních služeb na předepsaném tiskopisu,**
- b) písemné prohlášení o určení otcovství podle § 16a, nebo**
- c) písemné prohlášení učiněné při souhlasném prohlášení rodičů o určení otcovství k nenarozenému dítěti nebo k narozenému dítěti, které není zapsáno v matrice.**

(4) Matriční úřad nezapíše do knihy narození jméno, popřípadě jména, a učiní o tom oznámení soudu, jestliže rodiče

- a) se nedohodnou na jménu, popřípadě jménech dítěte do jednoho měsíce od narození dítěte, nebo
- b) jméno dítěti neurčí do jednoho měsíce od narození dítěte, nebo
- c) určí dítěti jméno, popřípadě jména, které nelze do knihy narození zapsat, nebo
- d) nejsou známi.

§ 19

(1) Do knihy narození se dítěti zapíše společné příjmení rodičů, nebo, mají-li příjmení různá, zapíše se příjmení jednoho z nich, určené dohodou při uzavření manželství. Nevyplývají z oddacího listu rodičů dohoda o příjmení dítěte, zapíše se dítěti příjmení, na jehož užívání se manželé (rodiče) dohodli.

(2) Dítěti, jehož rodiče neuzavřeli manželství a mají různá příjmení, se zapíše příjmení podle souhlasného prohlášení anebo podle dohody rodičů po právní moci rozsudku soudu o určení otcovství.

~~(2) (3) Dítěti, jehož rodiče neuzavřeli manželství a mají různá příjmení, se zapíše příjmení podle dohody rodičů při určení otcovství souhlasným prohlášením rodičů, nebo podle pravomocného rozsudku soudu o určení otcovství.~~ Dohodou je možné určit příjmení, které v době, kdy k dohodě došlo, má jeden z rodičů nebo dítě. Dítěti, které není občanem a jehož rodiče nemají státní občanství České republiky, se zapíše příjmení podle dohody rodičů. **U dítěte staršího 15 let nezletilého, který není plně svéprávný, (dále jen „nezletilé dítě“), staršího 12 let** musí být připojen k této dohodě jeho souhlas. Tuto dohodu nelze měnit.

~~(3) (4)~~ Dítěti, které se narodí v době od uzavření manželství do uplynutí třicátého dne poté, co manželství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné, nebo poté, co byl manžel matky prohlášen za nezvěstného, se zapíše příjmení, na kterém se manželé dohodli při uzavření manželství, pokud matka neuzavřela nové manželství⁸⁾.

~~(4) (5)~~ Narodí-li se dítě, které je počato umělým oplodněním, ženě neprovdané, u něhož se má za to, že otcem dítěte je muž, který dal k umělému oplodnění souhlas²³⁾, zapíše se dítěti do knihy narození příjmení, na němž se rodiče dohodli podle odstavce 2.

~~(5) (6)~~ Není-li otec dítěte znám, zapíše se do knihy narození příjmení matky, které má v době narození dítěte.

(7) Dojde-li k popření otcovství, zapíše se nezletilému dítěti do knihy narození příjmení matky v době provedení dodatečného záznamu. Dověřilo-li nezletilé dítě 12 let, je tato změna příjmení možná prohlášením dítěte nebo prohlášením matky se souhlasem dítěte.

~~(6)~~ ~~(7)~~ **(8)** Nelze-li dosáhnout dohody rodičů o příjmení dítěte, příjmení se do knihy narození nezapíše a matriční úřad o tom učiní oznámení soudu.

Kniha manželství

§ 20

(1) Do knihy manželství se zapisují

a) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodná čísla, osobní stav a státní občanství muže a ženy, kteří uzavřeli manželství, (dále jen „manželé“),

b) den, měsíc, rok a místo uzavření manželství,

c) jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození rodičů manželů,

d) dohoda manželů o příjmení a v případě, že si manželé ponechají dosavadní příjmení, i dohoda o příjmení dětí v mužském a ženském tvaru,

e) jména, příjmení a rodná čísla svědků; jde-li o cizince, který nemá rodné číslo, datum a místo jeho narození,

f) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Zápis do knihy manželství se provede na základě protokolu o uzavření manželství (§ 40). Zapisované údaje matrikář ověří z dokladů potřebných k uzavření manželství (§ 33 až 38).

§ 20a

Kniha partnerství

(1) Do knihy partnerství se zapisují

a) jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodná čísla, osobní stav a státní občanství partnerů,

b) den, měsíc, rok a místo prohlášení o vstupu do partnerství,

c) jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození rodičů partnerů,

d) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Zápis do knihy partnerství se provede na základě protokolu o vstupu do partnerství (§ 40a). Zapisované údaje matrikář ověří z dokladů potřebných ke vstupu do partnerství (§ 33 až 35).

Kniha úmrtí

§ 21

(1) Do knihy úmrtí se zapisuje

- a) den, měsíc, rok a místo úmrtí,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodné číslo, osobní stav, pohlaví, státní občanství a místo trvalého pobytu zemřelého,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího manžela, partnera^{8a)},
- d) datum zápisu a podpis matrikáře.

(2) Zápis do knihy úmrtí se provede na základě

- a) listu o prohlídce zemřelého, nebo
- b) pravomocného rozhodnutí soudu o prohlášení fyzické osoby za mrtvou (§ 10 odst. 4).

(3) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen oznámit úmrtí příslušnému matričnímu úřadu do 3 pracovních dnů od prohlídky těla zemřelého, popřípadě od provedení pitvy na listu o prohlídce zemřelého⁹⁾.

(4) Při zápisu úmrtí cizince, kterému matriční úřad dosud nevydal žádný matriční doklad, se jeho jméno, popřípadě jména, a příjmení uvádějí ve tvaru uvedeném latinkou v jeho cestovním dokladu.

§ 22

(1) Zápis úmrtí fyzické osoby nezjištěné totožnosti se provede do knihy úmrtí na základě listu o prohlídce zemřelého.

(2) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit místo úmrtí fyzické osoby, uvede se v zápisu, dodatečném zápisu, dodatečném záznamu a opravě zápisu jako místo úmrtí místo, kde bylo tělo nalezeno²⁵⁾.

(3) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit místo úmrtí fyzické osoby zemřelé v dopravním prostředku, uvede se v zápisu, dodatečném zápisu, dodatečném záznamu a opravě zápisu jako místo úmrtí sídlo matričního úřadu příslušného k provedení zápisu úmrtí do matriční knihy.

~~(3)~~ **(4) Nelze-li ani po následném dalším šetření zjistit datum úmrtí fyzické osoby, matriční úřad o tom učiní oznámení soudu a datum úmrtí určí soud, na jehož základě soud bezodkladně zahájí řízení o určení data smrti. Soudem určené datum úmrtí fyzické osoby se zapíše do knihy úmrtí.**

§ 23

Doba uložení matriční knihy a sbírky listin

(1) Matriční knihy zůstanou uloženy po provedení posledního zápisu u matričního úřadu:

- a) kniha narození po dobu 100 let,
- b) kniha manželství po dobu 75 let,
- c) kniha partnerství po dobu 75 let,
- d) kniha úmrtí po dobu 75 let.

(2) Po uplynutí stanovené doby se matriční knihy předají k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu, není-li dále stanoveno jinak.

(3) Druhopisy matričních knih a sbírky listin zůstanou uloženy po provedení posledního zápisu v prvopisu matriční knihy u úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu,

- a) jde-li o zápisy narození, po dobu 100 let,
- b) jde-li o zápisy manželství, po dobu 75 let,
- c) jde-li o zápisy partnerství, sbírky listin po dobu 75 let,
- d) jde-li o zápisy úmrtí, po dobu 75 let.

(4) Po uplynutí stanovené doby se druhopisy matričních knih a sbírky listin předají k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu. V hlavním městě Praze zůstanou uloženy v Archivu hlavního města Prahy.

(5) Matriční knihy musí být ve státních oblastních archivech uloženy odděleně od druhopisů matričních knih, popřípadě sbírek listin.

DÍL 3

Matriční doklad, potvrzení o údajích z matriční knihy a doslovný výpis z matriční knihy

§ 24

(1) Matriční doklad obsahuje údaje zapsané v matriční knize **uvedené podle stavu ke dni vydání matričního dokladu** a je opatřen zvláštními zajišťovacími prvky proti jeho padělání a pozměnění.

(2) Doslovný výpis z matriční knihy obsahuje všechny údaje zapsané v matriční knize v původním i pozměněném znění.

(3) Potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize obsahuje údaje potřebné pro uplatnění nároku fyzické osoby v cizině; v jiných případech se takové potvrzení vydá, jen stanoví-li tak zvláštní zákon.

(4) Matriční knihy, sbírky listin, matriční doklady, potvrzení o údajích zapsaných v matričních knihách, doslovné výpisy z nich a potvrzení vydaná matričním úřadem, úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem ze sbírky listin jsou veřejnými listinami.

§ 24a

Rodným listem se prokazuje narození, oddacím listem se prokazuje uzavření manželství, dokladem o partnerství se prokazuje vznik partnerství a úmrtním listem se prokazuje úmrtí.

§ 25

(1) Matriční úřad vydá matriční doklad, nebo povolí nahlédnout do matriční knihy a činit ~~výpisy z nich z ní výpisy~~ v přítomnosti matrikáře

- a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo členům její rodiny; ~~jejím sourozencům a dále zmocněncům těchto osob,~~
- b) pro úřední potřebu státních orgánů **České republiky** nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,
- c) statutárním orgánům církví nebo duchovním jimi zmocněným, jde-li o matriční knihy vedené těmito církvemi do 31. prosince 1949,
- d) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejích práv před ~~orgány státu~~ **státními orgány České republiky** nebo před orgány územních samosprávných celků; **nebo**
- e) osobě, která prokáže, že je to nezbytné k uplatnění právních nároků v cizině.

~~(2) V případě osvojení mohou nahlédnout do zápisu pouze osvojitelé a po dovršení 12 let i osvojenec, pokud nebylo soudem rozhodnuto o utajení osvojení; pokud bylo soudem rozhodnuto o utajení osvojení, může osvojenec nahlédnout do zápisu až po nabytí svéprávnosti.~~

~~(3) Do zápisu narození dítěte, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem²²⁾, může nahlédnout pouze matka dítěte a po dovršení 12 let i dítě.~~

~~(4) Matriční úřad vydá školským zařízením pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a střediskům výchovné péče^{9a)} rodný list fyzické osoby^{9b)} umístěné v těchto zařízeních.~~

(2) V případě osvojení mohou nahlédnout do zápisu v matriční knize a činit z ní výpisy v přítomnosti matrikáře pouze osvojitelé a po dovršení 12 let i osvojenec, pokud nebylo soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení; pokud bylo soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení, může osvojenec nahlédnout do zápisu až po nabytí plné svéprávnosti.

(3) Do zápisu narození dítěte v matriční knize, jehož matka požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem²²⁾, může nahlédnout a činit z ní výpisy v přítomnosti matrikáře pouze matka dítěte a po dovršení 12 let i dítě.

(4) Matriční úřad vydá rodný list dítěte na žádost zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud bylo dítě do péče tohoto zařízení nebo osoby svěřeno na základě rozhodnutí soudu.

(5) Matriční úřad vydá úmrtní list ~~fyzické~~ osobě, která na jeho vydání prokáže právní zájem nebo která žila se zemřelým v době jeho smrti ve společné domácnosti anebo osobě, která je vypravitelem jeho pohřbu.

(6) Na žádost fyzické osoby uvedené v odstavci 1 písm. a) a d), ~~odstavci 5 a v § 25a odst. 1 písm. a) a odstavci 5~~ vydá matriční úřad k matričnímu dokladu vícejazyčný standardní formulář vyhotovený podle přímo použitelného předpisu Evropské unie³⁰⁾ (dále jen „vícejazyčný standardní formulář“).

~~(7) Doslovný výpis z matriční knihy se vydává~~
~~a) fyzické osobě uvedené v odstavci 1 písmeno a),~~
~~b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,~~
~~a lze jej pořídit i kopií matričního zápisu.~~

(7) Matriční úřad vydá potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize uložené u matričního úřadu a doslovný výpis z matriční knihy, který lze pořídit i kopií matričního zápisu, osobě uvedené v odstavci 1; odstavce 2 a 3 se použijí obdobně.

~~(8) Požádá-li fyzická osoba uvedená v odstavci 1 písm. a), c) a d) nebo odstavci 5 o vydání matričního dokladu nebo doslovného výpisu z matriční knihy prostřednictvím zmocněnce, musí být její podpis na plné moci úředně ověřen.~~

(8) Podpis na plné moci musí být úředně ověřen, požádá-li prostřednictvím zmocněnce osoba uvedená v odstavci 1 písm. a), c), d) nebo e) nebo v odstavcích 2, 3, 5, 6 nebo 7 o

- a) vydání matričního dokladu,
- b) povolení nahlédnout do matriční knihy a činit výpisy z ní v přítomnosti matrikáře,
- c) vydání potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize, nebo
- d) vydání doslovného výpisu z matriční knihy.

§ 25a

~~(1) Registrující matriční úřad vydá doklad o partnerství nebo povolí nahlédnout do knihy partnerství a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře~~

- ~~a) fyzické osobě, které se zápis týká, nebo jejímu zmocněnci~~
- ~~b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků, nebo~~
- ~~e) fyzické osobě, která prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jejich práv před orgány státu nebo před orgány územních samosprávných celků.~~

~~(2) Doslovný výpis z knihy partnerství se vydává~~

- ~~a) fyzické osobě uvedené v odstavci 1 písm. a), nebo~~
- ~~b) pro úřední potřebu státních orgánů nebo výkon přenesené působnosti orgánů územních samosprávných celků,~~
~~—— a lze jej pořídit i kopií matričního zápisu.~~

~~(3) Požádá-li fyzická osoba uvedená v odstavci 1 písm. a) a c) o vydání matričního dokladu nebo nahlédnutí do knihy partnerství a činit výpisy z ní nebo o vydání doslovného výpisu z matriční knihy prostřednictvím zmocněnce, musí být její podpis na plné moci úředně ověřen.~~

§ 25b

(1) Matriční úřad vydá fyzické osobě matriční doklad **nebo doslovný výpis z matriční knihy**, povolí nahlédnout do matriční knihy nebo v matriční knize vyhledávat a činit výpisy z ní v přítomnosti matrikáře, uplynula-li od provedení dotčeného zápisu v matriční knize lhůta 100 let u knihy narození, 75 let u knihy manželství nebo knihy partnerství a 30 let u knihy úmrtí; **u zápisů v matriční knize vedené zvláštní matrikou se tyto lhůty počítají od matriční události.**

(2) Matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad povolí nahlédnout do sbírky listin nebo druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958 nebo v nich vyhledávat a činit výpisy z nich v přítomnosti matrikáře, **nebo vydá kopii ze sbírky listin nebo doslovný výpis z druhopisu matriční knihy vedené do 31. prosince 1958, který lze pořídit i kopií matričního zápisu**, uplynula-li od provedení dotčeného zápisu v matriční knize lhůta 100 let u knihy narození, 75 let u knihy manželství nebo knihy partnerství a 30 let u knihy úmrtí.

§ 26

(1) Matriční doklad, potvrzení o údajích zapsaných v matriční knize a doslovný výpis z matriční knihy vedené v jiném než českém jazyce, s výjimkou kopie matričního zápisu, se vydává v českém jazyce.

(2) Na žádost fyzické osoby, které se zápis týká, může být **její** jméno, popřípadě jména, uvedeno v matričním dokladu podle původního zápisu, tj. v jiném než českém jazyce. Do matriční knihy se **vyznačí v dodatečném záznamu uvede**, že byl vydán matriční doklad s uvedením jména, popřípadě jmen, podle původního zápisu; další matriční doklady se dále vydávají s uvedením jména, popřípadě jmen, v této podobě.

~~(3) Na žádost občana, který je příslušníkem národnostní menšiny, jehož jméno, popřípadě jména, a příjmení jsou v matriční knize zapsána v českém nebo v jiném než českém jazyce, uvede se jeho jméno, popřípadě jména, a příjmení v matričním dokladu v jazyce národnostní menšiny^{9e)} znaky přepsanými do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy. Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména nebo příjmení, je občan povinen předložit doklad vydaný znalecm⁶⁾. Jde-li o společné příjmení manželů, uvede se příjmení v jazyce národnostní menšiny pouze se souhlasem druhého manžela, popřípadě jejich nezletilého dítěte staršího 15 let. Do matriční knihy se vyznačí, že byl vydán matriční doklad s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení v jazyce národnostní menšiny. Další matriční doklady se vydávají s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení v této podobě.~~

(3) Na žádost občana, který je příslušníkem národnostní menšiny, jehož jméno, popřípadě jména, a příjmení jsou v matriční knize zapsána v českém nebo v jiném než českém jazyce, nebo na žádost jeho zákonných zástupců se jeho jméno, popřípadě jména, a příjmení v matričním dokladu uvede v jazyce národnostní menšiny znaky přepsanými do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy. Není-li jeden rodič znám nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte, запиše se jméno, popřípadě jména, a příjmení nezletilého dítěte podle žádosti druhého z rodičů. Jde-li o nezletilé dítě starší 12 let, připojí se k žádosti jeho souhlas, bez něhož nemůže k uvedení jeho jména, popřípadě jmen, a příjmení v matričním dokladu v jazyce národnostní menšiny dojít. Jde-li o společné příjmení manželů, uvede se příjmení v jazyce národnostní menšiny pouze se souhlasem druhého manžela, popřípadě jejich nezletilého

dítěte staršího 12 let, a tato změna se bude vztahovat i na druhého z manželů a jejich nezletilé děti.

(4) Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména nebo příjmení, je žadatel povinen předložit matričnímu úřadu odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, jejímž předmětem činnosti je výzkum v oblasti jazykovědy, nebo znalecký posudek. Do matriční knihy se v dodatečném záznamu uvede, že byl vydán matriční doklad s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení v jazyce národnostní menšiny. Další matriční doklady se vydávají s uvedením jména, popřípadě jmen, a příjmení v této podobě.

(5) Žádost podle odstavce 3 lze podat u kteréhokoli matričního úřadu.

(6) Žádost podle odstavce 3 lze podat pouze jednou. Každá další žádost o uvedení téhož jména nebo příjmení v jazyce jiné národnostní menšiny je posuzována jako žádost o změnu jména nebo příjmení.

(4) (7) Do poznámky matričního dokladu cizince se uvede tvar jeho jména, popřípadě jmen, a příjmení uvedený latinkou v jeho cestovním dokladu.

§ 27

V matričním dokladu se uvede jméno, popřípadě dvě jména, v pořadí, jak jsou v matriční knize uvedena.

§ 28

Mají-li být doklady vydané matričním úřadem použity v cizině, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad provede na žádost jejich ověření.

§ 29

Rodný list obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte,
- b) den, měsíc a rok narození,
- c) rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,
- d) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, datum a místo narození a rodná čísla rodičů dítěte; v případě osvojení dítěte se namísto uvedených údajů o rodičích dítěte uvádějí tyto údaje o osvojiteli, popřípadě osvojitelích dítěte,
- e) datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

§ 30

Oddací list obsahuje

- a) den, měsíc, rok a místo uzavření manželství,
- b) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, manželů a jejich rodná čísla,
- c) den, měsíc, rok a místo narození manželů,
- d) osobní stav manželů,

- e) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, rodičů manželů,
- f) dohodu manželů o příjmení a dohodu o příjmení jejich společných dětí, a to v mužském a ženském tvaru,
- g) datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

§ 30a

Doklad o partnerství obsahuje

- a) den, měsíc, rok a místo prohlášení o vstupu do partnerství,
- b) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení partnerů, a jejich rodná čísla,
- c) den, měsíc, rok a místo narození partnerů,
- d) osobní stav partnerů,
- e) jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, rodičů partnerů,
- f) datum, jméno, popřípadě jména, příjmení a podpis matrikáře, označení ~~registrujícího~~ matričního úřadu a otisk razítka ~~registrujícího~~ matričního úřadu, který doklad vydává.

§ 31

Úmrtní list obsahuje

- a) den, měsíc, rok a místo úmrtí,
- b) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, zemřelého,
- c) den, měsíc, rok a místo narození zemřelého,
- d) rodné číslo, osobní stav, pohlaví, místo trvalého pobytu zemřelého,
- e) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího manžela, partnera^{8a)},
- f) datum, jméno, popřípadě jména, příjmení a podpis matrikáře, označení matričního úřadu a otisk razítka matričního úřadu, který doklad vydává.

DÍL 4

Doklady potřebné k uzavření manželství a ke vstupu do partnerství

§ 32

Snoubenci nebo ti, kdo chtějí vstoupit do partnerství, vyplní před uzavřením manželství nebo vstupem do partnerství předepsaný tiskopis a předloží jej matričnímu úřadu, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno nebo partnerství vzniknout.

§ 33

Je-li snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, občanem přihlášeným k trvalému pobytu v České republice, je povinen matričnímu úřadu prokázat svoji totožnost a k tiskopisu uvedenému v § 32 připojit

- a) rodný list,
- b) doklad o státním občanství,

- c) výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel (dále jen „výpis z evidence obyvatel“) o místě trvalého pobytu,
- d) výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
- e) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, nebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)}.

§ 34

(1) Je-li snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, občanem, který má trvalý pobyt v cizině, je povinen prokázat svoji totožnost a k předepsanému tiskopisu připojit doklady uvedené v § 33, nebo jim odpovídající obdobné doklady, pokud jsou cizím státem vydávány.

(2) Doklady uvedené v § 33 písm. c) a d) nebo jim odpovídající obdobné doklady, pokud jsou cizím státem vydávány, musí být vydány státem, na jehož území má snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, pobyt.

§ 35

(1) Je-li snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem, k předepsanému tiskopisu (§ 32) připojí

- a) rodný list,
- b) doklad o státním občanství,
- c) doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo doklad o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství, je-li cizím státem vydáván,
- d) potvrzení o osobním stavu a pobytu, je-li cizím státem vydáváno,
- e) úmrtní list zemřelého manžela, jde-li o ovdovělého cizince; tento doklad není třeba předkládat, je-li tato skutečnost uvedena v dokladu o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo dokladu o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství,
- f) pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, jde-li o rozvedeného cizince,
- g) potvrzení o tom, že bude manželství v domovském státě cizince uznáno za platné, je-li uzavíráno zmocněncem,
- h) pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, anebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)}, jde-li o cizince, který žil v partnerství^{8a)},
- i) doklad, kterým je možné prokázat totožnost.

(2) Je-li snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem a zdržuje-li se trvale v jiném státě, než ve státě, jehož je občanem, k předepsanému tiskopisu podle § 32 připojí doklad uvedený v odstavci 1 písm. d) i z tohoto státu.

(3) Je-li snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem, předloží matričnímu úřadu před uzavřením manželství nebo vznikem partnerství potvrzení vydané Policií České republiky o oprávněnosti pobytu na území České republiky; to neplatí, jde-li o občana ~~Evropské unie, občana jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru, členského státu Evropské unie, smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace~~ (dále jen „členský stát Evropské unie“) nebo jeho rodinné příslušníky^{10a)}. Toto potvrzení nesmí být ke dni uzavření manželství nebo vzniku partnerství starší 7 pracovních dnů.

~~(3)~~ (4) Údaje uvedené v odstavci 1 písm. b) až d) mohou být uvedeny v jednom dokladu; státní občanství lze rovněž prokázat cestovním dokladem.

~~(4)~~ (5) Doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo doklad o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství nesmí být k datu uzavření manželství nebo vzniku partnerství starší 6 měsíců.

~~(5)~~ (6) ~~Registrující matriční~~ **Matriční** úřad může na žádost osoby, která chce vstoupit do partnerství ~~a která žádá o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky nebo je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany,~~ předložení dokladů uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) a h) prominout, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

§ 36

Snoubenec, který je občanem, nebo snoubenec, který je osobou bez ~~státního občanství (dále jen „bezdomovec“)~~ **státní příslušnosti**, jíž byl povolen trvalý pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů,¹¹⁾ předkládá při uzavření manželství před zastupitelským úřadem České republiky v cizině také vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství.

§ 37

~~Nezletilý, který není plně svéprávný a dovršil~~ **Nezletilé dítě, které dovršilo** 16 let věku, připojí k předepsanému tiskopisu ~~(§ 32)~~ rozhodnutí soudu o povolení uzavřít manželství¹²⁾.

§ 38

(1) O povolení uzavřít manželství zmocněncem rozhoduje krajský úřad, v jehož správním obvodu má být manželství uzavřeno. K žádosti o povolení uzavřít manželství zmocněncem přiloží snoubenci doklady, které jsou přikládány k uzavření manželství, a písemnou plnou moc s úředně ověřeným podpisem¹³⁾.

(2) Písemná plná moc obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, datum a místo narození, rodná čísla a místo trvalého pobytu snoubenců a zmocněnce,
- b) prohlášení o příjmení snoubenců a jejich společných dětí v mužském a ženském tvaru,
- c) prohlášení, že zmocniteli nejsou známy překážky, které by mu bránily uzavřít manželství, že je mu znám zdravotní stav druhého snoubence a že spolu zvážili uspořádání budoucích majetkových poměrů, svého bydlení a hmotné zajištění po uzavření manželství.

(3) Zmocněncem může být pouze zletilá fyzická osoba, jejíž svéprávnost není v této oblasti omezena.

§ 39

~~Pokud je snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, neslyšící, němý nebo nemluví nebo nerozumí česky, je nutná při prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do partnerství přítomnost tlumočnicka⁶⁾. Účast tlumočnicka zajišťuje jeden ze snoubenců nebo osob,~~

~~kteře chtějí vstoupit do partnerství, na vlastní náklady, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Bez přítomnosti tlumočnicka nelze prohlášení o uzavření manželství nebo o vstupu do partnerství v těchto případech učinit. Nejde-li o tlumočnicka jmenovaného ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu, musí tlumočnick složit slib do rukou matrikáře, a to ve znění slibu podle zákona o znalcích a tlumočnickích.~~

§ 39

(1) Prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do partnerství se činí v

a) českém jazyce, nebo

b) jazyce národnostní menšiny, jestliže se v posledních dvou sčítáních lidu hlásilo k této národnosti vždy alespoň 10 % občanů obce, v jejímž územním obvodu se prohlášení činí, a pokud o to souhlasně požádají oba snoubenci nebo osoby, které chtějí vstoupit do partnerství, a oddávající a matrikář ovládají jazyk této národnostní menšiny; protokol o uzavření manželství a protokol o vstupu do partnerství se vyhotovuje vždy v českém jazyce.

(2) Pokud je snoubenec nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, neslyšící, hluchoslepý, němý nebo nemluví nebo nerozumí jazyku, v němž se činí prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do partnerství, je nutná při prohlášení o uzavření manželství nebo vstupu do partnerství přítomnost tlumočnicka; § 14 odst. 6 věta druhá a třetí se použijí obdobně.

§ 40

O uzavření manželství se sepíše protokol, který podepisují

- a) manželé, svědci a oddávající,
- b) zmocněnec, je-li manželství uzavíráno zmocněncem,
- c) tlumočnick, je-li jeho přítomnost k prohlášení o uzavření manželství nutná (§ 39),
- d) matrikář, je-li uzavřen občanský sňatek **v jeho přítomnosti**.

§ 40a

O vstupu do partnerství se sepíše protokol, který podepisují

- a) partneři,
- b) tlumočnick, je-li jeho přítomnost k prohlášení o vstupu do partnerství nutná (§ 39),
- c) matrikář, který prohlášení o vstupu do partnerství přijal.

§ 41

(1) Bylo-li manželství uzavřeno v případě, že byl život snoubence přímo ohrožen,¹⁵⁾

a) před obecním úřadem, úřadem městské části či městského obvodu, v hlavním městě Praze úřadem městské části, který není matričním úřadem, zašle tento úřad do 3 pracovních dnů protokol o uzavření manželství matričnímu úřadu příslušnému podle místa uzavření manželství,

b) v cizině před velitelem námořního plavidla plujícího pod státní vlajkou České republiky nebo velitelem letadla zapsaného v leteckém rejstříku v České republice, a je-li

alespoň jeden ze snoubenců státním občanem České republiky, rovněž před velitelem vojenské jednotky České republiky v cizině, zašle oddávající protokol o uzavření manželství bezodkladně zvláštní matrice prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky a na území České republiky přímo; jsou-li oba snoubenci cizinci, zašle oddávající protokol o uzavření manželství bezodkladně Úřadu městské části Praha 1, který je příslušný k provedení zápisu do matriční knihy.

(2) V protokolu o uzavření manželství se uvedou alespoň jména a příjmení manželů, jejich rodná čísla, popřípadě datum a místo narození, platný úřední průkaz, kterým prokázali totožnost, a prohlášení, že jim nejsou známy okolnosti, které by uzavření manželství vylučovaly. Jde-li o manželství podle odstavce 1 písm. b), oddávající spolu s protokolem o uzavření manželství doručí vyjádření lékaře o zdravotním stavu manžela, a není-li to možné, prohlášení manžela. Jsou-li oba snoubenci cizinci, oddávající je před uzavřením manželství poučí, že takto uzavřené manželství nemusí být platné na území jejich domovského státu.

DÍL 5 **Zvláštní matrika**

§ 42

(1) Do zvláštní matriky se zapisují narození, uzavření manželství a úmrtí občana, ke kterému došlo na

- a) území cizího státu,
- b) zastupitelském úřadu České republiky,
- c) námořním plavidle nebo v letadle mimo území České republiky,
- d) místě, které nepatří pod pravomoc žádného státu.

(2) Do zvláštní matriky se zapisují i partnerství občana vzniklá na území cizího státu.

(3) Došlo-li k narození, uzavření manželství, vzniku partnerství nebo úmrtí občana v cizině a stanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis, že je občan povinen předložit matriční doklad, je občan nebo pozůstalý, jde-li o zápis úmrtí, povinen předložit matriční doklad vydaný zvláštní matrikou.

(4) Uzavřel-li cizinec manželství nebo partnerství s občanem v cizině, je povinen předložit při jednání před orgány veřejné moci, Českou národní bankou, Veřejným ochráncem práv, Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, státními fondy a zdravotními pojišťovnami (dále jen „úřední styk“) oddací list nebo doklad o partnerství vydaný zvláštní matrikou, nelze-li požadované údaje ověřit jinak.

§ 43

(1) Žádost o zápis do zvláštní matriky se podává u zastupitelského úřadu České republiky, u kteréhokoli matričního úřadu nebo u krajského úřadu, před nímž občan složil státoobčanský slib nebo učinil prohlášení o nabytí státního občanství České republiky, a připojí se k ní

- a) cizozemský matriční doklad, který se týká matriční události, jež má být zapsána do zvláštní matriky; nelze-li cizozemský matriční doklad pro závažnou překážku předložit, je možno provést zápis i na podkladě jiných veřejných listin,
- b) doklad o státním občanství České republiky osoby, které se zápis týká,¹⁶⁾
- c) další doklady potřebné k ověření správnosti matričních skutečností, zapisovaných do matriční knihy, nelze-li je prokázat doklady uvedenými v písmenu a) nebo b).

(2) V případě zápisu narození dítěte, které je ke dni podání žádosti o zápis do zvláštní matriky mladší 1 roku, lze místo dokladu o státním občanství České republiky dítěte předložit u dítěte narozeného

a) za trvání manželství doklad prokazující státní občanství České republiky matky nebo otce dítěte ke dni narození dítěte, nebo

b) mimo manželství doklad prokazující státní občanství České republiky matky dítěte ke dni narození dítěte.

~~(2)~~ **(3)** Zastupitelský úřad České republiky nebo matriční úřad vyhotoví písemné oznámení, v němž uvede skutečnosti zapisované do matričních knih (§ 14, 20, 20a a 21), a zašle je spolu s předloženými doklady zvláštní matrice.

~~(3)~~ **(4)** Doklady uvedené v odstavci 1 lze předložit a písemné oznámení učinit i přímo zvláštní matrice.

~~(4)~~ **(5)** Zápis do zvláštní matriky se provede i na základě protokolu o uzavření manželství v případě, že byl život snoubence přímo ohrožen¹⁵⁾, pokud k uzavření manželství došlo před velitelem námořního plavidla plujícího pod státní vlajkou České republiky, velitelem letadla zapsaného v leteckém rejstříku v České republice nebo velitelem vojenské jednotky České republiky v cizině, je-li alespoň jeden ze snoubenců občanem.

~~(5)~~ **(6)** Zápis do zvláštní matriky se provede i z úřední povinnosti na základě údajů uvedených v cizozemském matričním dokladu, který zvláštní matrika obdrží podle mezinárodních smluv. Zvláštní matrika může požádat příslušný orgán cizího státu o doplnění, případně upřesnění údajů. Překlady těchto zaslaných podkladů do českého jazyka zabezpečí zvláštní matrika sama. Ověření cizozemského matričního dokladu není třeba, obdrží-li jej zvláštní matrika od orgánu cizího státu přímo nebo prostřednictvím jiného orgánu České republiky.

§ 44

Správní úřady, soudy, státní zastupitelství a orgány územních samosprávných celků, které obdrží na základě mezinárodních smluv doklady vystavené orgány cizího státu, osvědčující narození, úmrtí nebo uzavření manželství, které jim nejsou určeny, zašlou tyto doklady bezodkladně zvláštní matrice.

DÍL 6

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství

§ 45

Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství vydá na žádost občana nebo na žádost bezdomovce, který má povolen pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů,¹⁸⁾ matriční úřad podle místa trvalého pobytu, popřípadě posledního trvalého pobytu občana na území České republiky před odchodem do ciziny, a pokud takový pobyt nikdy neměl, Úřad městské části Praha 1.

§ 46

(1) Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství obsahují

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení, popřípadě rodné příjmení,
- b) datum a místo narození,
- c) rodné číslo,
- d) osobní stav,
- e) údaj o místě trvalého pobytu,
- f) státní občanství,
- g) údaj o tom, že občan, popřípadě ~~bezdomovec, který osoba bez státní příslušnosti,~~ **kteřá** má povolen pobyt na území České republiky podle zvláštní právních předpisů, **je jsou** podle právních předpisů České republiky ~~způsobilý způsobilí~~ k uzavření manželství, popřípadě ke vstupu do partnerství,

~~h) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum a místo narození a místo trvalého pobytu druhého snoubence, popřípadě druhé osoby, která chce vstoupit do partnerství;~~

→ **h)** datum vydání, otisk úředního razítka, jméno, příjmení a podpis matrikáře.

(2) K žádosti o vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství žadatel předkládá

- a) občanský průkaz, cestovní pas nebo povolení k pobytu pro cizince,
- b) rodný list,
- c) výpis z evidence obyvatel o místě trvalého pobytu,
- d) výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
- e) úřední doklad o bydlišti a o osobním stavu, vydaný orgánem cizího státu, zdržuje-li se žadatel trvale v cizině,
- f) pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela, popřípadě pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, nebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)},
- g) úřední doklad o správné podobě užívaného příjmení, není-li tato skutečnost patrna z předložených matričních dokladů.

(3) Na žádost snoubence nebo osoby, která chce vstoupit do partnerství, vydá matriční úřad k vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo k vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství vícejazyčný standardní formulář.

(4) Požádá-li snoubenec o vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo osoba, která chce vstoupit do partnerství, o vydání vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství prostřednictvím zmocněnce, musí být jeho podpis na plné moci úředně ověřen.

(5) Vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství se vydávají na předepsaném tiskopise a platí 6 měsíců ode dne jejich vydání.

DÍL 7

Vymezení některých pojmů a postupů matričních úřadů

§ 47

Zápis do matriční knihy

Zápisem se rozumí zapsání údajů o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství nebo úmrtí podle časové posloupnosti uvedených matričních událostí.

§ 48

Dodatečný zápis do matriční knihy

Dodatečným zápisem do matriční knihy se rozumí zapsání údajů o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství nebo úmrtí mimo časovou posloupnost uvedených matričních událostí.

§ 49

Dodatečný záznam do matriční knihy

Dodatečným záznamem se rozumí zapsání některých matričních skutečností [§ 5 odst. 1 písm. b)] po uzavření zápisu (§ 51).

§ 50

Oprava zápisu v matriční knize

Opravou zápisu v matriční knize se rozumí opravení chybných či nesprávných údajů v zápisu, dodatečném zápisu, nebo dodatečném záznamu v této knize.

§ 51

Uzavření zápisu, dodatečného zápisu, dodatečného záznamu v matriční knize

Zápis, dodatečný zápis, dodatečný záznam, nebo oprava zápisu v matriční knize jsou uzavřeny podpisem matrikáře s uvedením data, kdy byly pořizeny.

§ 52

zrušen

§ 53

Do matriční knihy se zapíše osvojení občana nebo cizince podle právních předpisů cizího státu za předpokladu, že jeho narození nebo uzavření manželství je zapsáno v matriční knize vedené matričním úřadem podle tohoto zákona. Pokud žije cizinec v manželství s občanem, zapíše se změna příjmení v důsledku osvojení i u tohoto občana, popřípadě u jejich nezletilých dětí.

§ 54

(1) Stanoví-li tak mezinárodní smlouvy, současně se zápisem o narození, uzavření manželství nebo vstupem do partnerství cizince na území České republiky do matriční knihy se vydá rodný nebo oddací list anebo doklad o partnerství a zašle se do 3 pracovních dnů zastupitelskému úřadu cizího státu, jehož je narozená fyzická osoba, popřípadě osoba, která uzavřela manželství, anebo vstoupila do partnerství, státním občanem. Není-li takový zastupitelský úřad na území České republiky, zašle se tento doklad ~~Ministerstvu zahraničních věcí České republiky~~ **Ministerstvu zahraničních věcí**.

(2) Úmrtí cizince na území České republiky se po zápisu do knihy úmrtí oznámí zastupitelskému úřadu cizího státu v České republice, a není-li na jejím území, ~~Ministerstvu zahraničních věcí České republiky~~ **Ministerstvu zahraničních věcí**, vždy úmrtním listem.¹⁹⁾

§ 55

Obnovení matriční knihy a sbírky listin

(1) Jestliže se prvopis matriční knihy, nebo její druhopis vedený do 31. prosince 1958 **nebo jednotlivý zápis** ztratí, nebo zničí, zabezpečí matriční úřad jejich obnovení, nebo určí druhopis za prvopis a zabezpečí vyhotovení nového druhopisu ve spolupráci s úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem.

(2) Jestliže se matriční kniha vedená po 1. lednu 1959 ztratí, nebo zničí, zabezpečí matriční úřad její obnovení podle sbírky listin ve spolupráci s úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem.

(3) Ztratí-li se, nebo zničí opis matriční knihy pořízený podle dřívějších předpisů a není-li zachována sbírka listin, zajistí úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad, u něhož byl opis matriční knihy uložen, vyhotovení nového opisu matriční knihy. Je-li matriční kniha vedena v cizím jazyce, či je obtížně čitelná, může úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad zajistit nový opis matriční knihy vyhotovením kopií matriční knihy. Jednotlivé listy opisu matriční knihy musí být pevně spojeny vazbou nebo provlečením šňůry, která se opatří pečeti či otiskem úředního razítka, podpisem zaměstnance zařazeného do úřadu s rozšířenou působností, nebo zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu a ověřovací doložkou.

(4) Ztratí-li se, nebo zničí sbírka listin uložená u úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu, nahradí ji opis matriční knihy, nebo její kopie pořízená způsobem uvedeným v odstavci 3.

(5) Jestliže se nedochová ani sbírka listin, zabezpečí matriční úřad obnovení matriční knihy podle jiných listin, popřípadě i podle jiných dokladů. Listiny, popřípadě doklady, které sloužily k obnovení matriční knihy, tvoří sbírku listin.

§ 56

(1) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize, uložené ve státním oblastním archivu, vystaví matriční úřad, v jehož správním obvodu k narození, uzavření manželství, nebo úmrtí došlo. Podklady pro jeho vydání zašle matričnímu úřadu příslušný státní oblastní archiv na základě žádosti matričního úřadu, právnické či fyzické osoby.

(2) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize uložené v Archivu hlavního města Prahy, Národním archivu nebo ve Vojenském historickém archivu, vystaví Úřad městské části Praha 1.

(3) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize vedené do 31. prosince 1949 pro území hlavního města Prahy, vydá Úřad městské části Praha 1.

(4) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize vedené do 31. prosince 2002 pro území města Brna, vydá Úřad městské části Brno-střed.

(5) Za matriční doklad vydaný podle odstavců 1 až 4 vybere správní poplatek pouze matriční úřad, který tento doklad vydá.

§ 57

(1) Listiny vydané orgány cizího státu, které platí v místě, kde byly vydány, za veřejné listiny a které jsou podkladem pro zápis, dodatečný zápis, anebo dodatečný záznam v matriční knize, nebo opravu zápisu v matriční knize, se předkládají s úředním překladem do českého jazyka⁶⁾, nejde-li o listiny vydané orgány cizího státu, jejichž součástí je vícejazyčný standardní formulář³⁰⁾.

(2) Listiny uvedené v odstavci 1 musí být opatřeny potřebnými ověřeními^{19a)}, nejde-li o listiny, na které se vztahuje přímo použitelný předpis Evropské unie³⁰⁾ Matriční úřad může potřebná ověření listin prominout, je-li jejich opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

§ 58

(1) Jsou-li v matriční knize zapsány chybně údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení, popřípadě rodném příjmení, datu narození, uzavření manželství, vzniku partnerství, úmrtí, nebo o rodném čísle, provede se oprava zápisu podle druhopisu matriční knihy, nebo sbírky listin, popřípadě podle zápisu, který je uveden v knize narození.

(2) Jsou-li údaje uvedené v odstavci 1 zapsány chybně v matričním dokladu, příslušný matriční úřad vydá nový matriční doklad.

(3) Jestliže se údaje v matričních dokladech odlišují od údajů uvedených v jiných veřejných listinách, považují se za správné údaje uvedené v matričním dokladu, pokud se neprokáže opak.

(4) Matriční úřad provede opravu chybně zapsaného údaje uvedeného v odstavci 1 v zápise provedeném v matriční knize u fyzické osoby, které se zápis týká, a u jejích nezletilých

dětí. U ~~zletilých ostatních~~ dětí této fyzické osoby matriční úřad provede opravu chybně zapsaného údaje pouze na jejich žádost.

~~(5) Pokud fyzická osoba v dobré víře po dobu nejméně 5 let užívá své příjmení v nesprávné podobě, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude nadále užívat své příjmení ve tvaru, v jakém je uvedeno na vydaných dokladech. Jde-li o společné příjmení manželů, lze učinit prohlášení pouze se souhlasem druhého manžela, popřípadě jejich nezletilého dítěte staršího 15 let.~~

(5) Pokud fyzická osoba v dobré víře po dobu nejméně 5 let užívá své jméno, popřípadě jména, nebo příjmení v nesprávné podobě, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude nadále užívat své jméno, popřípadě jména, nebo příjmení ve tvaru, v jakém je uvedeno v matričním dokladu, občanském průkazu nebo cestovním dokladu. Jde-li o společné příjmení manželů, lze učinit prohlášení pouze se souhlasem druhého manžela, popřípadě jejich nezletilého dítěte staršího 12 let, a tato změna se bude vztahovat i na druhého z manželů a jejich nezletilé děti.

§ 59

Jsou-li podklady k provedení zápisu do matriční knihy neúplné a nelze-li údaje pro zápis zjistit od osob, jichž se zápis týká, je každý povinen sdělit k dotazu matričního úřadu jemu známé skutečnosti, které jsou pro zápis rozhodující.

§ 60

Pokud tento zákon stanoví, že se do matriční knihy zapisují rodná čísla, vztahuje se toto ustanovení na občany. Na cizince nebo **bezdomovce osoby bez státní příslušnosti** se vztahuje pouze za předpokladu, že jim bylo příslušným státním orgánem České republiky rodné číslo přiděleno.

HLAVA II JMÉNO A PŘÍJMENÍ

DÍL 1 Jméno

§ 61

(1) Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat v úředním styku jméno, popřípadě jména, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.

(2) Jménem se rozumí osobní jméno podle občanského zákoníku.²⁶⁾

§ 62

(1) Do matriční knihy lze zapsat jakékoliv existující jméno, a to v správné pravopisné podobě. Nelze zapsat jména zkomolená, ~~zdrobnělá a domácká~~. Fyzické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak. Matriční úřad dále nezapíše jméno, pokud je mu

známo, že toto jméno užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče. Vzniknou-li pochybnosti o existenci jména nebo jeho správné podobě, je občan povinen předložit ~~doklad vydaný znalecem~~ **matričnímu úřadu odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, jejímž předmětem činnosti je výzkum v oblasti jazykovědy, nebo znalecký posudek.**⁶⁾

(2) Fyzická osoba je povinna užívat v úředním styku dvě jména, jsou-li zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem.

~~(3) Fyzická osoba, která má v matriční knize zapsáno jedno jméno, může před matričním úřadem prohlásit, že bude užívat dvě jména. Při volbě druhého jména platí ustanovení odstavce 1 a § 18. Za nezletilého učiní toto prohlášení jeho zákonní zástupci. U nezletilého staršího 15 let připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke zvolení druhého jména nemůže dojít.~~

(3) Fyzická osoba, která má v matriční knize narození zapsáno jedno jméno, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude užívat dvě jména. Při volbě druhého jména platí odstavec 1 a § 18. Za nezletilé dítě učiní toto prohlášení jeho zákonní zástupci. U nezletilého dítěte staršího 12 let připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke zvolení druhého jména nemůže dojít. Toto prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

(4) Fyzická osoba, která má v matriční knize narození zapsána více než dvě jména a která nabude státní občanství České republiky, může před krajským úřadem učinit při převzetí listiny o nabytí státního občanství České republiky nebo listiny o udělení státního občanství České republiky prohlášení, které z nich, popřípadě která dvě z nich, bude v úředním styku užívat. Neučiní-li tak před krajským úřadem, může toto prohlášení učinit před kterýmkoli matričním úřadem, a to ve lhůtě do 30 dnů od nabytí státního občanství České republiky. Za nezletilé dítě učiní toto prohlášení jeho zákonní zástupci. U nezletilého dítěte staršího 12 let připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke zvolení jmen nemůže dojít.

(5) Fyzická osoba, která má v matriční knize narození zapsáno jméno a jméno po otci na pozici druhého jména a která nabude státní občanství České republiky, může před krajským úřadem učinit při převzetí listiny o nabytí státního občanství nebo listiny o udělení státního občanství České republiky prohlášení, zda bude jméno po otci v úředním styku užívat. Neučiní-li tak před krajským úřadem, může toto prohlášení učinit před kterýmkoli matričním úřadem, a to ve lhůtě do 30 dnů od nabytí státního občanství České republiky. Za nezletilé dítě učiní toto prohlášení jeho zákonní zástupci. U nezletilého dítěte staršího 12 let připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke zvolení jmen nemůže dojít. Pozdější žádost o upuštění od užívání jména po otci je posuzována jako žádost o změnu jména.

~~(4) (6) Prohlášení podle odstavce 3 se činí před matričním úřadem příslušným podle místa trvalého pobytu fyzické osoby, nebo před matričním úřadem, v jehož knize narození je jméno zapsáno. Matriční úřad, v jehož knize narození není zapsáno jméno, jehož se prohlášení týká, postoupí toto prohlášení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno zapsáno. Toto prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.~~

(6) Matriční úřad, který nevede matriční knihu narození, v níž je zapsáno jméno, jehož se prohlášení týká, postoupí toto prohlášení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno zapsáno. Krajský úřad postoupí prohlášení podle

odstavců 4 a 5 do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno zapsáno.

~~(5) (7) Jde-li o zápis narození do zvláštní matriky a je-li na cizozemském matričním dokladu uvedeno více jmen, může občan prohlásit, které z nich, popřípadě, která dvě z nich bude užívat. Za nezletilého učiní prohlášení jeho zákonní zástupci.~~

(7) Jde-li o zápis narození do zvláštní matriky a jsou-li na cizozemském matričním dokladu uvedena více než dvě jména, může občan učinit prohlášení, které z nich, popřípadě, která dvě z nich bude užívat. Za nezletilé dítě učiní prohlášení jeho zákonní zástupci. U nezletilého dítěte staršího 12 let připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke zvolení jmen nemůže dojít. Jde-li o zápis jména po otci, použije se odstavec 5 obdobně.

§ 63

(1) Užívání české podoby cizojazyčného jména nevyžaduje povolení.

(2) Občan, který chce užívat českou podobu cizojazyčného jména, popřípadě jmen, oznámí tuto skutečnost **kterémukoli** matričnímu úřadu, ~~v jehož knize narození je jméno, popřípadě jména, zapsáno,~~ není-li to v rozporu s tímto zákonem. V případě pochybnosti, zda jde o českou podobu jména, je oznamovatel povinen předložit **vyjádření znalce matričnímu úřadu odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, jejímž předmětem činnosti je výzkum v oblasti jazykovědy, nebo znalecký posudek.**⁶⁾ Toto oznámení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět. **Za nezletilé dítě učiní toto oznámení jeho zákonní zástupci. U nezletilého dítěte staršího 12 let připojí k oznámení jeho souhlas, bez něhož k užívání české podoby cizojazyčného jména, popřípadě jmen, nemůže dojít.**

(3) Matriční úřad, v jehož knize narození není zapsáno jméno, jehož se oznámení podle odstavce 2 týká, postoupí toto oznámení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno zapsáno.

§ 64

~~(1) Osvojitelé mají právo do 6 měsíců od právní moci rozsudku o osvojení, nejpozději však do dosažení zletilosti osvojence, zvolit osvojení souhlasným prohlášením před matričním úřadem jiné jméno, popřípadě jména, než to, které má zapsáno v matriční knize. Má-li zapsáno pouze jedno jméno, mohou mu zvolit druhé. Je-li osvojenec starší 15 let, připojí k prohlášení jeho souhlas, bez něhož ke změně jména nebo zvolení jiného nebo druhého jména nemůže dojít.~~

~~(2) Jde-li o osvojení manželem matky dítěte, nebo manželkou otce dítěte, práva uvedená v odstavci 1 mají manželé.~~

~~(3) Jde-li o osvojení osamělou fyzickou osobou, má práva uvedená v odstavci 1 tato osoba.~~

~~(4) Na zvolení jména, popřípadě jmen, podle odstavců 1 až 3 se vztahují ustanovení § 18 a 62.~~

§ 65

~~Zánik, nebo zrušení osvojení nemá vliv na jméno, popřípadě jména, osvojenec zvolená podle § 64.~~

~~§ 66~~

~~K přijetí prohlášení podle § 64 je příslušný kterýkoli matriční úřad. Není-li zápis o narození zapsán v knize narození, kterou vede, postoupí prohlášení nejpozději do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození je narození osvojenec zapsáno.~~

§ 67

(1) Prohlášení o zvolení jména, popřípadě jmen, obsahuje

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a rodné číslo osoby, jejíhož jména se prohlášení týká,

b) místo narození osoby, jejíhož jména se prohlášení týká,

c) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, a datum narození fyzických osob činících prohlášení za **nezletilce nezletilé dítě**,

d) jméno, popřípadě jména, která si zvolí,

~~e) ověřený podpis proklašovatelů; je-li prohlášení činěno osobně, ověření podpisů není třeba a matriční úřad na prohlášení poznamená, že bylo podepsáno před ním, popřípadě, že byl podpis, popřípadě podpisy, uznány za vlastní.~~

e) úředně ověřený podpis proklašovatelů; úředně ověřený podpis se nevyžaduje, jestliže je prohlášení podepsáno před matrikářem.

(2) K prohlášení se připojí

a) rodný list osoby, jejíhož jména se prohlášení týká,

~~b) pravomočný rozsudek o osvojení, jde-li o postup podle § 64,~~

e) b) rodné listy fyzických osob uvedených v § 62, popřípadě jejich oddací list.

DÍL 2 Příjmení

§ 68

(1) Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat v úředním styku příjmení, popřípadě více příjmení, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.

~~(2) Rodným příjmením se rozumí příjmení uvedené v knize narození při narození dítěte, určené otcovství nebo osvojení do nabytí svéprávnosti dítěte a v souvislosti se změnou pohlaví.~~

(2) Rodným příjmením se rozumí příjmení uvedené v knize narození

a) při narození dítěte podle § 14,

b) při určení nebo popření otcovství k dítěti podle § 16 odst. 2 a 3, § 16a a § 19 odst. 2 a 7,

c) při osvojení dítěte,

d) v souvislosti se změnou pohlaví, nebo

e) při uzavření manželství rodičů po narození dítěte.

(3) Rodným příjmením se dále rozumí příjmení

- a) uvedené v jazyce národnostní menšiny podle § 26 odst. 3,
- b) ve znění po provedení opravy zápisu příjmení v matriční knize podle § 50,
- c) užívané v nesprávné podobě, které bude na základě svého prohlášení fyzická osoba nadále používat podle § 58 odst. 5,
- d) po změně provedené na základě žádosti podle § 69a odst. 1 a 2 nebo podle § 69b, nebo
- e) uvedené v podobě podle prohlášení podle § 70a.

(4) Při zápisu narození, uzavření manželství nebo vzniku partnerství v cizině zvláštní matrika na základě žádosti občana nebo na základě žádosti rodičů nezletilého dítěte, jehož se zápis týká, a který nebyl v době vzniku matriční události občanem, uvede jeho příjmení, popřípadě rodné příjmení podle cizozemského matričního dokladu vydaného době vzniku zapisované matriční skutečnosti, který je podkladem pro provedení zápisu do zvláštní matriky. Není-li jeden rodič znám nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte, uvede se příjmení na základě žádosti druhého z rodičů. U nezletilého dítěte staršího 12 let se připojí k žádosti jeho souhlas, bez něhož k zápisu příjmení, popřípadě rodného příjmení, nemůže dojít. Ustanovení § 69 odst. 1 se nepoužije.

§ 69

(1) Příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice.

(2) Při zápisu uzavření manželství nebo vzniku partnerství lze na základě žádosti ženy, již se uzavření manželství nebo vznik partnerství týká, uvést v matriční knize příjmení, které bude po uzavření manželství nebo vstupu do partnerství užívat, v mužském tvaru.

(3) Při zápisu narození dítěte lze na základě žádosti rodičů uvést příjmení dítěte ženského pohlaví v mužském tvaru. Není-li jeden rodič znám, ~~je rodičovské odpovědnosti zbaven nebo je výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven~~ **nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte**, zapíše se mužský tvar příjmení dítěte ženského pohlaví podle prohlášení druhého z rodičů.

(4) Při zápisu úmrtí cizinky se uvede v matriční knize příjmení ženy, již se zápis týká, v mužském tvaru, je-li jeho užívání prokázáno matričním dokladem, popřípadě jinou veřejnou listinou.

§ 69a

(1) Na základě žádosti ženy, jejíž příjmení je zapsáno v matriční knize v souladu s pravidly české mluvnice, lze uvést její příjmení v mužském tvaru.

(2) Na základě žádosti rodičů ~~dítěte~~ **nezletilého dítěte** ženského pohlaví, jehož příjmení je zapsáno v matriční knize v souladu s pravidly české mluvnice, lze uvést jeho příjmení v mužském tvaru. Jde-li o ~~dítě starší 15 let~~ **nezletilé dítě starší 12 let**, připojí se k žádosti jeho souhlas, bez něhož nemůže ke změně tvaru příjmení dojít. ~~Není-li jeden rodič znám, je~~

~~rodičovské odpovědnosti zbaven nebo je výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven, zapíše se mužský tvar příjmení dítěte ženského pohlaví podle žádosti druhého z rodičů. Není-li jeden rodič znám nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte, zapíše se mužský tvar příjmení nezletilého dítěte ženského pohlaví podle žádosti druhého z rodičů.~~

(3) Na základě žádosti ženy nebo na základě žádosti rodičů nezletilého dítěte ženského pohlaví, jejichž příjmení je zapsáno v matriční knize v souladu s pravidly české mluvnice, lze uvést příjmení v jiné podobě, kterou pravidla české mluvnice umožňují. Jde-li o nezletilé dítě starší 12 let, připojí se k žádosti jeho souhlas, bez něhož nemůže ke změně tvaru příjmení dojít. Není-li jeden rodič znám nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte, zapíše se tvar příjmení nezletilého dítěte ženského pohlaví podle žádosti druhého z rodičů.

~~(3) (4) Žádost podle odstavce 1 nebo 2 odstavců 1 až 3 lze podat u kteréhokoli matričního úřadu nebo u zastupitelského úřadu České republiky.~~

~~(4) (5) Do poznámky matričního dokladu matriční úřad nebo registrující matriční úřad vyznačí, odkdy užívá žena nebo dítě ženského pohlaví své příjmení v mužském tvaru.~~

(5) Do poznámky matričního dokladu matriční úřad vyznačí, odkdy užívá žena nebo nezletilé dítě ženského pohlaví své příjmení v mužském tvaru nebo v jiné podobě, kterou pravidla české mluvnice umožňují.

~~(5) (6) Uvede-li se příjmení ženy nebo dítěte nezletilého dítěte ženského pohlaví v mužském tvaru podle odstavce 1 nebo 2 nebo v jiné podobě, kterou pravidla české mluvnice umožňují, podle odstavců 1 až 3, další matriční doklady se vydávají s příjmením v tomto tvaru.~~

~~(6) (7) Žádost o užívání příjmení v mužském tvaru nebo v jiné podobě, kterou pravidla české mluvnice umožňují, lze podat pouze jednou. Veškeré další žádosti o uvedení téhož příjmení v mužském tvaru jsou posuzovány jako změna příjmení (§ 72). Každá další žádost o uvedení téhož příjmení v mužském tvaru nebo v jiné podobě, kterou pravidla české mluvnice umožňují, je posuzována jako žádost o změnu příjmení.~~

§ 69b

Užívá-li žena v souladu s **§ 68 odst. 4**, § 69 nebo § 69a příjmení v mužském tvaru, může u kteréhokoli matričního úřadu požádat o užívání svého příjmení v souladu s pravidly české mluvnice. Jde-li o **dítě starší 15 let nezletilé dítě starší 12 let**, připojí se k žádosti jeho souhlas, bez něhož nemůže ke změně tvaru příjmení dojít. ~~Není-li jeden rodič znám, je rodičovské odpovědnosti zbaven nebo je výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven, zapíše se mužský tvar příjmení dítěte ženského pohlaví podle žádosti druhého z rodičů. Není-li jeden rodič znám nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte, zapíše se příjmení nezletilého dítěte ženského pohlaví v souladu s pravidly české mluvnice podle žádosti druhého z rodičů.~~

§ 70

(1) Občan může užívat více příjmení pouze za těchto podmínek:

a) nabyli-li je podle dříve platných předpisů a je oprávněn je užívat podle tohoto zákona, anebo

b) prohlásil-li souhlasně při uzavírání manželství, že příjmení druhého snoubence užívajícího více příjmení bude jejich příjmením společným, anebo

c) prohlásil-li při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí,²⁰⁾ nebo

d) jde-li o příjmení dítěte po jeho rodičích, kteří jsou oprávněni užívat více příjmení, nebo

e) nabyli-li je v souvislosti s osvojením²⁷⁾.

(2) Fyzická osoba, jejíž příjmení jsou zapsána v knize narození nebo v knize manželství, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude užívat pouze jedno, popřípadě dvě příjmení. Za trvání manželství lze takovéto prohlášení učinit pouze souhlasným prohlášením manželů. Prohlásila-li fyzická osoba při uzavírání manželství, že spolu se společným příjmením bude užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, nelze prohlášením upustit od užívání společného příjmení, jestliže toto manželství trvá.

(3) Prohlásila-li fyzická osoba při uzavírání manželství, že si ponechá své dosavadní příjmení, které je složeno z více příjmení, a tato příjmení užívají společně nezletilé děti manželů, prohlášení o upuštění od užívání příjmení lze za trvání manželství učinit pouze se souhlasem druhého manžela a vztahuje se i na společně nezletilé děti manželů. **Na nezletilé dítě, které dovršilo 12 let, se prohlášení vztahuje, připojilo-li k němu svůj souhlas.**

~~(4) Ponechají-li si manželé po uzavření manželství svá dosavadní příjmení, mohou i později učinit prohlášení před kterýmkoli matričním úřadem, že se dohodli na společném příjmení jednoho z nich. Prohlášení se vztahuje i na společně nezletilé děti manželů. V poznámce oddacího listu matriční úřad vyznačí, odkdy manželé užívají společné příjmení²⁸⁾.~~

(4) Ponechají-li si manželé po uzavření manželství svá dosavadní příjmení, mohou i později učinit prohlášení před kterýmkoli matričním úřadem, že se dohodli

a) na společném příjmení jednoho z nich, nebo

b) že příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným a ten, jehož příjmení není příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení.

(5) Prohlášení podle odstavce 4 se vztahuje i na společně nezletilé děti manželů. Na nezletilé dítě, které dovršilo 12 let, se prohlášení vztahuje, připojilo-li k němu svůj souhlas. V poznámce oddacího listu matriční úřad vyznačí, odkdy manželé užívají společné příjmení.

(6) Mají-li manželé společné příjmení a jeden z nich ke společnému příjmení na druhém místě připojil příjmení, které měl před uzavřením manželství, mohou i později učinit prohlášení před kterýmkoli matričním úřadem, že tento manžel od užívání připojovaného příjmení upouští³⁶⁾.

(7) Mají-li manželé společné příjmení, mohou i později učinit prohlášení před kterýmkoli matričním úřadem, že jeden z nich bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat příjmení, které měl před uzavřením manželství³⁷⁾.

(8) Prohlášení podle odstavců 4, 6 a 7 lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět. Každé další prohlášení je posuzováno jako žádost o změnu příjmení.

~~(5) (9) Při zápisu manželství uzavřeného na území cizího státu zvláštní matrika na základě žádosti občana uvede jeho příjmení i příjmení jeho manžela v podobě uvedené na cizozemském matričním dokladu nebo dokladu totožnosti anebo v potvrzení cizího státu.~~

(5) (9) Při zápisu manželství uzavřeného na území cizího státu zvláštní matrika na základě žádosti manželů uvede jejich příjmení podle cizozemského matričního dokladu, dokladu totožnosti nebo potvrzení cizího státu, pokud jsou doklad nebo potvrzení vydány po uzavření manželství na území cizího státu.

~~(6) (10) Postupem podle odstavce 9 zapíše zvláštní matrika i manželství, které bylo uzavřeno na území cizího státu přede dnem 1. července 2012.~~

²⁰⁾ § 660 písm. c) občanského zákoníku.

²³⁾ § 778 občanského zákoníku.

²⁷⁾ § 835 odst. 2 a § 851 odst. 2 občanského zákoníku.

~~²⁸⁾ § 661 odst. 2 občanského zákoníku.~~

³⁶⁾ § 661 odst. 3 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷⁾ § 661 odst. 4 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 70a

(1) Matriční úřad na základě prohlášení občana, který je současně státním občanem jiného členského státu Evropské unie, uvede v matriční knize jméno, popřípadě jména, nebo příjmení občana v podobě, kterou mu umožňuje užívat právo a tradice tohoto jiného členského státu Evropské unie, prokáže-li občan jeho užívání matričním dokladem, popřípadě jinou veřejnou listinou tohoto jiného členského státu Evropské unie. ~~Prohlášení se činí před matričním úřadem, v jehož knize narození nebo knize manželství je jméno, popřípadě jména, nebo příjmení zapsáno. U nezletilého staršího 15 let se k prohlášení připojí jeho souhlas, bez něhož k prohlášení nemůže dojít. Prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.~~

(2) Prohlášení přijímá kterýkoli matriční úřad. Matriční úřad, který nevede matriční knihu, v níž je jméno, popřípadě jména, nebo příjmení, jehož se prohlášení týká, zapsáno, postoupí toto prohlášení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození, knize manželství nebo knize partnerství je jméno, popřípadě jména, nebo příjmení zapsáno. U nezletilého dítěte staršího 12 let se k prohlášení připojí jeho souhlas, bez něhož k prohlášení nemůže dojít. Prohlášení lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

~~(2) (3) K prohlášení podle odstavce 1 nezletilého dítěte musí být přiložen písemný souhlas druhého rodiče nebo pravomocné rozhodnutí soudu nahrazující tento souhlas. Není-li souhlas činěn před matričním úřadem, musí být podpis na listině obsahující souhlas druhého rodiče úředně ověřen. Není-li jeden rodič znám, je rodičovské odpovědnosti zbaven nebo je výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven nebo je zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte,~~ zapíše se prohlášení podle druhého z rodičů.

§ 71

Do knihy manželství se zapíše oznámení rozvedeného manžela, že přijímá zpět své dřívější příjmení, za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.²¹⁾

§ 71a

~~Po zrušení osvojení může osvojenec prohlásit před kterýmkoli matričním úřadem, že si příjmení nabyté v souvislosti s osvojením ponechá²⁹⁾.~~

(1) Osvojenec mladší 12 let má příjmení osvojitele; společný osvojenec manželů má jejich společné příjmení nebo příjmení jednoho z nich určené pro společné děti manželů³⁸⁾.

(2) Dovršil-li osvojenec 12 let, může osvojitel s jeho souhlasem před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že osvojenec bude

- a) mít příjmení osvojitele,
- b) mít příjmení podle odstavce 1, jde-li o společného osvojenec, nebo
- c) osvojitelovo příjmení připojovat ke svému příjmení.

(3) Má-li osvojenec připojované příjmení, lze osvojitelovo příjmení připojit jen k prvnímu příjmení osvojenec; má-li osvojitel připojované příjmení, lze k osvojenecovu příjmení připojit jen první příjmení osvojitele³⁹⁾.

(4) Osvojitel, popřípadě osvojitelé, prokáže svoji totožnost a k prohlášení připojí

- a) pravomocný rozsudek o osvojení,
- b) rodný list osvojenec a
- c) souhlas osvojenec staršího 12 let.

(5) Osvojenec, který dovršil 12 let, může do 6 měsíců po zrušení osvojení před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že si ponechá příjmení nabyté v souvislosti s osvojením. Nedojde-li k prohlášení ve stanovené lhůtě, zapíše se do knihy narození jeho příjmení před osvojením²⁹⁾.

²⁹⁾ § 842 občanského zákoníku.

³⁸⁾ § 835 odst. 1 a § 860 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹⁾ § 835 odst. 2 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 71b

(1) Se souhlasem osvojitele může zletilý osvojenec před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude

- a) mít jeho příjmení,
- b) mít příjmení jednoho z nich určené pro společné děti manželů³⁸⁾, jde-li o společného osvojenec, nebo
- c) osvojitelovo příjmení připojovat k svému příjmení.

(2) Trvá-li manželství osvojitele a mají-li manželé společné příjmení, je třeba souhlas druhého manžela.

(3) Trvá-li manželství osvojence a mají-li manželé společné příjmení, může osvojenec připojit osvojitelovo příjmení ke svému příjmení nebo změnit příjmení na osvojitelovo, popřípadě na příjmení podle odstavce 1 písm. b), jde-li o společného osvojenec, jen se souhlasem svého manžela⁴⁰⁾.

(4) Zletilý osvojenec prokáže svoji totožnost a k prohlášení před kterýmkoli matričním úřadem připojí

- a) pravomocný rozsudek o osvojení,
- b) rodný list, popřípadě oddací list, žije-li v platném manželství,
- c) souhlas osvojitele,
- d) souhlas manžela osvojitele, žije-li osvojitel v platném manželství, a
- e) souhlas svého manžela, žije-li v platném manželství.

(5) Není-li souhlas osvojitele, manžela osvojitele a manžela osvojenec činěn před matričním úřadem, musí být jejich podpis na souhlasu úředně ověřen.

⁴⁰⁾ § 851 odst. 2 a 3 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

DÍL 3 Změna jména a příjmení

§ 72

(1) Jméno, popřípadě jména, nebo příjmení, popřípadě více příjmení, která je fyzická osoba povinna užívat, lze změnit fyzické osobě pouze na základě její žádosti, případně žádosti jejích zákonných zástupců.

(2) Změna příjmení se povolí **zejména** tehdy, jde-li o příjmení hanlivé, nebo směšné, nebo je-li pro to vážný důvod.

(3) Změna jména se nepovolí, žádá-li fyzická osoba mužského pohlaví o změnu na jméno ženské, nebo naopak, žádá-li o změnu jména na jméno neexistující, zkomolené; ~~zdrobnělé, domácké~~, nebo na jméno, které má žijící sourozenec společných rodičů. Vzniknou-li pochybnosti o existenci jména nebo jeho správné podobě, je žadatel povinen předložit ~~doklad vydaný znalcem~~ **matričnímu úřadu odborné podklady od veřejné výzkumné instituce, jejímž předmětem činnosti je výzkum v oblasti jazykovědy, nebo znalecký posudek.**⁶⁾

(4) Změna jména nebo příjmení se nepovolí, jestliže by změna byla v rozporu s potřebami a zájmy nezletilého **dítěte. Změna příjmení nezletilého dítěte se nepovolí, jde-li o změnu na příjmení poručníka, popřípadě poručníků, příjmení pěstouna, popřípadě pěstounů, nebo na příjmení osoby, do jejíž péče bylo nezletilé dítě svěřeno, nejde-li o jednoho z rodičů.**

~~(5) Matriční úřad povolí na základě žádosti fyzické osoby a potvrzení poskytovatele zdravotních služeb změnu jména, popřípadě jmen, a příjmení~~

~~a) na neutrální jméno a příjmení, byla-li zahájena léčba pro změnu pohlaví, nebo~~

~~b) na jiné jméno, popřípadě jména, a příjmení, byla-li léčba pro změnu pohlaví dokončena²⁴⁾.~~

~~Nepožádá-li fyzická osoba po změně pohlaví o změnu jména a příjmení, matriční úřad uvede v knize narození její příjmení v souladu s pravidly české mluvnice ve tvaru odpovídajícím novému pohlaví; jméno do knihy narození nezapíše a učiní o tom oznámení soudu.~~

~~(6) (5) Fyzické osobě, která není občanem, lze povolit změnu jména nebo příjmení, jen má-li povolen trvalý pobyt podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky nebo jí byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zákona o azylu.~~

§ 72a

(1) Fyzická osoba, u níž byla zahájena léčba pro změnu pohlaví, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude užívat neutrální jméno, popřípadě jména, a příjmení.

(2) Fyzická osoba, jejíž léčba pro změnu pohlaví byla ukončena²⁴⁾, může před kterýmkoli matričním úřadem prohlásit, že bude užívat jiné jméno, popřípadě jména, a příjmení.

(3) Přílohou prohlášení podle odstavce 1 je potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o zahájení léčby pro změnu pohlaví. Přílohou prohlášení podle odstavce 2 je potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o ukončení léčby pro změnu pohlaví.

(4) Neučiní-li fyzická osoba, která neučinila prohlášení podle odstavce 1, po ukončení léčby pro změnu pohlaví prohlášení podle odstavce 2, matriční úřad uvede v knize narození její příjmení v souladu s pravidly české mluvnice ve tvaru odpovídajícím novému pohlaví; jméno do knihy narození nezapíše a učiní o tom oznámení soudu.

§ 73

(1) Za trvání manželství může být změna příjmení povolena pouze na základě souhlasu obou manželů.

(2) Mají-li manželé společné příjmení a je-li povolena změna příjmení jednomu z nich, vztahuje se tato změna i na příjmení druhého manžela a příjmení jejich nezletilých dětí.

(3) Mají-li manželé a rodiče dítěte různá příjmení, změna příjmení toho z manželů, jehož příjmení má nezletilý, se vztahuje i na nezletilého.

(4) Mají-li manželé společné příjmení a jeden z nich užívá a na druhém místě uvádí příjmení předchozí, může jim být povolena změna pouze tohoto společného příjmení.

(5) Dověřilo-li nezletilé dítě 12 let, je třeba, aby se změnou svého příjmení souhlasilo.

§ 73a

U fyzických osob, které změnily osobní stav a kterým byla povolena změna ~~rodného~~ příjmení, se povolená změna příjmení zapisuje v knize manželství nebo v knize partnerství; ~~popřípadě v knize úmrtí v zápise úmrtí zemřelého manžela, popřípadě partnera.~~

§ 74

(1) O žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu; u nezletilých dětí rozhoduje matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte.

(2) Pokud žadatel, popřípadě nezletilé dítě, není na území České republiky přihlášen k trvalému pobytu, je příslušný k projednání žádosti matriční úřad podle místa posledního trvalého pobytu na území České republiky. Pokud není ani takový pobyt, je příslušný k projednání žádosti Úřad městské části Praha 1.

(3) Jsou-li pro to závažné důvody, může matriční úřad postoupit žádost k vyřízení matričnímu úřadu, v jehož knize narození je jméno nebo příjmení, které má být změněno, zapsáno.

§ 75

Žádost o povolení změny jména nebo příjmení obsahuje

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, datum a místo narození, případně datum a místo uzavření manželství nebo vzniku partnerství^{8a)} žadatele,
- b) rodné číslo,
- c) místo trvalého pobytu žadatele, popřípadě nezletilého dítěte,
- d) jméno, popřípadě jména, nebo příjmení, které si žadatel zvolil,
- e) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, datum a místo narození manžela, popřípadě nezletilých dětí, vztahuje-li se změna jména, nebo příjmení i na tyto fyzické osoby,
- f) údaj o státním občanství žadatele, nebo nezletilého dítěte,
- g) odůvodnění.

§ 76

(1) K žádosti o povolení změny jména, nebo příjmení musí být přiložen

- a) rodný, popřípadě oddací, list žadatele, nebo nezletilého dítěte, popřípadě doklad o uzavřeném partnerství^{8a)},
- b) jde-li o osoby rozvedené, pravomocný rozsudek o rozvodu manželství,
- c) jde-li o osoby, jejichž partnerství^{8a)} zaniklo, pravomocné rozhodnutí soudu o zrušení partnerství, anebo úmrtní list zemřelého partnera^{8a)},
- d) jde-li o osoby ovdovělé, úmrtní list,
- e) doklad o místě trvalého pobytu na území České republiky,

- f) doklad o státním občanství¹⁶⁾,
- g) souhlas fyzické osoby starší ~~15~~ 12 let, jde-li o změnu jejího jména, popřípadě jmen a příjmení.

(2) K žádosti o povolení změny jména nebo příjmení nezletilého dítěte musí být dále přiložen písemný souhlas druhého rodiče, nebo pravomocné rozhodnutí soudu nahrazující tento souhlas.

(3) Není-li souhlas činěn před matričním úřadem, který rozhoduje o změně jména, nebo příjmení nezletilého dítěte, musí být podpis na souhlasu s uvedenou změnou úředně ověřen.

(4) Doklad podle odstavce 2 není třeba předkládat, pokud

- a) druhý rodič zemřel; v tom případě se k žádosti přiloží jeho úmrtní list, anebo
- b) pokud byl druhý rodič ~~rodičovské odpovědnosti zbaven nebo byl výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven~~ **zbaven práva určit jméno, popřípadě jména, a příjmení dítěte**; v tom případě se k žádosti přiloží pravomocný rozsudek, nebo
- c) není známo místo trvalého pobytu druhého rodiče.

§ 77

(1) Občan, který žije v manželství s cizincem, k žádosti o změnu příjmení přiloží doklad o tom, že podle právního řádu jeho domovského státu tento stát uzná změnu příjmení, pokud se má změna příjmení vztahovat i na tohoto cizince.

(2) Doklad podle odstavce 1 se nepředkládá, pokud má cizinec povolen pobyt na území České republiky podle zvláštních právních předpisů¹⁸⁾.

§ 78

Pravomocná rozhodnutí cizího státu ve věci změny příjmení občana, ke kterým došlo za trvání manželství s cizincem v době,

- a) kdy měl občan na území cizího státu trvalý pobyt, jsou platná bez dalšího i na území České republiky,
- b) kdy neměl občan na území cizího státu trvalý pobyt, jsou platná i na území České republiky poté, co ministerstvo uzná jejich platnost.

§ 79

Rozhodnutí o změně jména nebo příjmení občanů vydaná orgány cizího státu jsou platná i pro orgány České republiky bez ohledu na ustanovení § 78, stanoví-li tak mezinárodní smlouva.

HLAVA III PŘESTUPKY

§ 79a

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) úmyslně zničí, poškodí nebo zneužije matriční doklad, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství a osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření ~~církevního~~ sňatku,

b) nesplní oznamovací povinnost matričnímu úřadu při narození, úmrtí, uzavření manželství nebo registrovaném partnerství stanovenou tímto zákonem nebo úmyslně uvede při plnění oznamovací povinnosti nesprávné údaje,

c) v rozporu s § 61 odst. 1 a § 68 odst. 1 úmyslně neužívá v úředním styku jméno, popřípadě jména nebo příjmení, popřípadě více příjmení, která jsou uvedena na matričním dokladu vydaném matričním úřadem v České republice, ~~nebo~~

~~d) určí otcovství souhlasným prohlášením rodičů k témuž dítěti opakovaně před jiným matričním úřadem nebo před soudem;~~

d) určí otcovství souhlasným prohlášením rodičů o určení otcovství k témuž dítěti opakovaně před matričním úřadem, zastupitelským úřadem České republiky nebo před soudem, nebo

e) při určování otcovství souhlasným prohlášením rodičů o určení otcovství nepravdivě prohlásí, že jí není známo, že by probíhalo soudní řízení o určení otcovství k tomuto dítěti.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 Kč.

HLAVA IV USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ, ZMOCŇOVACÍ A ZÁVĚREČNÁ

§ 80

Způsobilost k vedení matričních knih a zabezpečování s tím souvisejících úkonů získaná podle dosavadních právních předpisů se považuje za zkoušku podle tohoto zákona.

§ 81

Za veřejnou listinu podle tohoto zákona se považuje listina, která osvědčuje skutečnosti o narození, uzavření manželství, vzniku partnerství, úmrtí a osobním stavu, pokud byla vydána matričním úřadem, soudem nebo jiným státním orgánem České republiky v mezích jeho pravomoci, nebo listina, která byla zvláštním právním předpisem za veřejnou listinu prohlášena, anebo listina, která se za veřejnou považuje podle zvláštního právního předpisu nebo podle mezinárodní smlouvy.

§ 81a

Doklad, který je jinak třeba podle tohoto zákona předložit matričnímu úřadu, se nepředkládá, pokud si skutečnost v něm uvedenou matriční úřad může ověřit z jím vedené matriční knihy, ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel, z

informačního systému cizinců, z informačního systému evidence občanských průkazů nebo z informačního systému evidence cestovních dokladů.

§ 82

(1) Matriční úřad plní oznamovací povinnost o údajích zapsaných v matričních knihách, nebo o rozhodnutích týkajících se jména, nebo příjmení v případech a způsoby, které stanoví zvláštní zákon.

(2) Matriční úřad zašle soudu příslušnému k projednání dědictví **úmrtní list kopii úmrtního listu**; pokud je mu znám vypravitel pohřbu, uvede tuto skutečnost do poznámky úmrtního listu.

§ 83

(1) Soudy, správní úřady, obce a matriční úřady jsou povinny zasílat příslušnému matričnímu úřadu oznámení o vydaných rozhodnutích, nebo učiněných dohodách, nebo souhlasných prohlášeních, které mají vliv na matriční události a matriční skutečnosti zapisované do matričních knih. Tyto doklady, které jsou podkladem pro zápis, nebo dodatečný zápis do matriční knihy, popřípadě dodatečný záznam do matriční knihy, zašlou uvedené orgány příslušnému matričnímu úřadu do 30 dnů od právní moci rozsudku nebo do 30 dnů od uzavření dohody, nebo souhlasného prohlášení.

(2) Jsou-li rozhodnutí uvedená v odstavci 1 doručována do ciziny a nelze-li splnit oznamovací povinnost vůči příslušnému matričnímu úřadu do 30 dnů od právní moci rozhodnutí, je nutno tak učinit i po uplynutí této lhůty, nejdéle do 30 dnů od obdržení potvrzení o převzetí rozhodnutí.

§ 84

K ověření správnosti údajů zapisovaných do matričních knih jsou ministerstva, ostatní správní úřady, soudy a orgány územních samosprávných celků povinny poskytnout potřebné informace.

§ 84a
zrušen

§ 84b
zrušen

§ 84c

Údaje ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel a informačního systému cizinců může pro účely tohoto zákona ministerstvo, krajský úřad a matriční úřad dále předávat.

§ 84d
zrušen

§ 84e

zrušen

§ 85

Jestliže jsou v matriční knize zapsána k 31. prosinci 1949 dvě jména, nebo více jmen, platí v úředním styku jméno uvedené na prvním místě. Je-li však některé z nich označeno za hlavní, platí v úředním styku toto jméno.

§ 86

(1) Fyzická osoba, která má v matriční knize zapsána k 31. prosinci 1949 dvě jména, může před matričním úřadem prohlásit, že bude tato jména užívat. Má-li v této matriční knize zapsána více než dvě jména, může před matričním úřadem prohlásit, které jméno z těchto zapsaných jmen bude užívat jako druhé.

(2) ~~Prohlášení se činí před matričním úřadem příslušným podle místa trvalého pobytu fyzické osoby, nebo matričním úřadem, v jehož knize narození jsou jména zapsána. Prohlášení se činí před kterýmkoli matričním úřadem.~~ Matriční úřad, v jehož knize narození nejsou zapsána jména, jichž se oznámení nebo prohlášení podle odstavce 1 týká, postoupí toto oznámení nebo prohlášení do 3 pracovních dnů matričnímu úřadu, v jehož knize narození jsou jména zapsána. Oznámení nebo prohlášení podle odstavce 1 lze učinit pouze jednou a nelze je vzít zpět.

~~§ 87~~

~~Pokud se žadateli podle § 5, § 8a odst. 1 písm. a) nebo d), § 8a odst. 2 písm. a) nebo e), § 8a odst. 3 nebo 4, § 12, 13, § 16 odst. 6, § 19, § 25 odst. 1 písm. a) nebo d), § 25 odst. 2 nebo 3, § 25 odst. 6, § 25 odst. 7 písm. a), § 25a odst. 1 písm. a) nebo e), § 25a odst. 2 písm. a), § 25b, § 26 odst. 2 nebo 3, § 28, 45, § 46 odst. 3, § 53, § 57 odst. 2, § 62 odst. 1, 3 nebo 5, § 63 odst. 2, § 64 odst. 1, § 69 až 71 nebo § 86 odst. 1 nevyhoví v plném rozsahu, vydá se o tom rozhodnutí.~~

§ 87

~~Pokud se podle § 5, § 8a odst. 1 písm. a) a c) až e), § 8a odst. 2 až 5, § 12 a § 13, § 13a odst. 4, § 16 odst. 7 a 9, § 16a a § 17a, § 18 odst. 1 a 3, § 19 odst. 1 až 7, § 25 odst. 1 písm. a) a c) až e), § 25 odst. 2, 3 a 5 až 7, § 25b, § 26 odst. 2 až 4, § 28, 45, 46 a 53, § 57 odst. 2, § 58 odst. 5, § 62 odst. 1, 3 až 5 nebo 7, § 63 odst. 2, § 68 odst. 4, § 69 až 71b, § 72a nebo § 86 odst. 1 nevyhoví v plném rozsahu, vydá se o tom rozhodnutí.~~

§ 88

Matriční úřad, který od účinnosti tohoto zákona povede matriční knihy, převezme nejpozději do jednoho měsíce od účinnosti tohoto zákona matriční knihy od obecních úřadů a újezdních úřadů,¹⁾ pověřených vedením matrik, jejichž působnost na úseku matrik zanikla.

§ 89

Sbíрку listin podle § 8 odst. 1 tvoří od 1. ledna 2006 též výtisk počítačového záznamu.

§ 90

(1) V případech, kdy nejsou uloženy prvopisy a druhopisy matričních knih a sbírky listin v souladu s ustanovením § 23, předá matriční úřad, úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad a archiv ve lhůtě 2 let od účinnosti tohoto zákona matriční knihy k uložení příslušnému archivu stanovenému tímto zákonem.

(2) Není-li zachován prvopis či druhopis matriční knihy u příslušného matričního nebo úřadu s rozšířenou působností anebo krajského úřadu, postupuje matriční úřad a úřad s rozšířenou působností nebo krajský úřad před předáním matričních knih (§ 23) příslušnému archivu podle § 55.

(3) Není-li zachován druhopis matriční knihy a její prvopis je již uložen u příslušného archivu, zajistí tento archiv vyhotovení druhopisu matriční knihy. Přitom postupuje podle § 55 odst. 3.

§ 91

(1) Matriční doklady

a) vyhotovené orgány příslušnými k jejich vydání podle předpisů platných k 31. prosinci 1949 (rodný, případně rodný a křestní, popřípadě křestní a rodný, nebo oddací, anebo úmrtní list), nebo

b) vyhotovené podle právních předpisů platných k počátku účinnosti tohoto zákona (rodný, oddací, nebo úmrtní list),
zůstávají i nadále v platnosti a mají charakter veřejných listin, pokud nedošlo ke změně skutečností v nich uvedených (§ 58).

(2) Křestní list se považuje za veřejnou listinu prokazující narození za předpokladu, že

a) obsahuje údaje uváděné v době jeho vydání v rodném listu,

b) byl vydán do 31. prosince 1949: a

c) nedošlo ke změně údajů v něm uvedených podle § 58.

§ 92

Při vydávání matričních dokladů ze zápisů v matričních knihách se údaje uvádějí v souladu s předpisy platnými v době vzniku matriční události. Obdobně se postupuje při dodatečných zápisech matričních událostí, dodatečných záznamech nebo jejich změnách.

§ 93

zrušen

§ 94

Zápis do zvláštní matriky se neprovede, jestliže došlo k matriční události před 1. lednem 1950, pokud tato událost byla zapsána podle právních předpisů platných v době provedení zápisu do matriční knihy, kterou nyní vede matriční úřad na území České republiky.

§ 95

Podání učiněná před účinností tohoto zákona se vyřizují podle dosavadních předpisů.

§ 95a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, Magistrátu hlavního města Prahy, úřadu městské části hlavního města Prahy, magistrátu měst Brna, Ostravy a Plzně, úřadům městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst, obecnímu úřadu, starostovi, místostarostovi nebo pověřenému členu zastupitelstva podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 96

(1) Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem

- a) matriční úřady a jejich správní obvody,
- ~~b) registrující matriční úřady a jejich správní obvody,~~
- ⇒ b) podrobnosti o technickém způsobu vedení předem svázaných matričních knih,
- ⇨ c) způsob a postup při vedení rejstříku,
- ⇒ d) postup při zapisování do matričních knih,
- ⇨ e) postup při vydávání matričních dokladů, potvrzení a doslovných výpisů z matričních knih,
- ⇨ f) způsob označení a spojení vícejazyčného standardního formuláře s matričním dokladem, vysvědčením o právní způsobilosti k uzavření manželství a vysvědčením o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství,
- ⇨ g) postup při zasílání matričních dokladů do ciziny,
- ⇨ h) obecné podmínky pro vedení sbírky listin a nahlížení do ní,
- ⇨ i) postup při vydávání ~~osvědčení⁴⁾~~ **osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku**, a vysvědčení, vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství a vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství,
- ⇨ j) postup při zápisu oznámení o užívání příjmení po rozvodu,
- ⇨ k) postup při uvádění příjmení žen v matričních knihách a na matričních dokladech,
- ⇨ l) vzory matričních tiskopisů, **vzory souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství a vzory prohlášení manžela matky dítěte, popřípadě jejího bývalého manžela, muže, který tvrdí, že je otcem dítěte, a matky dítěte**,
- ⇨ m) vzor potvrzení poskytovatele zdravotních služeb o zahájení a ukončení léčby pro změnu pohlaví,
- ⇒ n) způsob a postup ověřování odborné způsobilosti pro výkon funkce matrikáře,
- ⇨ o) postup při provádění zápisů do zvláštní matriky,
- ⇒ p) postup při předávání matričních knih a sbírek listin k archivaci.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Podání učiněná přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vyřizují podle dosavadních právních předpisů.

2. Na žádost fyzické osoby, u které bylo popřeno otcovství a které bylo zapsáno rodné příjmení v knize narození přede dnem 1. ledna 2024, nebo na žádost jejích rodičů, pokud je mladší 18 let a dosud nenabyla plné svéprávnosti, matriční úřad provede opravu

matričního zápisu a vydá nový rodný list, na němž bude uvedeno její původní rodné příjmení. Jde-li o fyzickou osobu starší 12 let, připojí se k žádosti její souhlas, bez něhož nemůže k uvedení původního rodného příjmení dojít.

3. Na žádost fyzické osoby, nebo na žádost jejích rodičů, pokud je mladší 18 let a dosud nenabyla plné svéprávnosti, které byla v době před 1. lednem 2014 povolena změna příjmení a jejíž příjmení po povolené změně je považováno za její rodné příjmení, matriční úřad provede opravu matričního zápisu a vydá nový rodný list, na němž bude uvedeno její původní rodné příjmení. Jde-li o fyzickou osobu starší 12 let, připojí se k žádosti její souhlas, bez něhož nemůže k uvedení původního rodného příjmení dojít.

4. Knihu registrovaného partnerství vedenou dosavadním registrujícím matričním úřadem příslušným k přijetí prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství do 31. prosince 2023 vede ode dne 1. ledna 2024 tento matriční úřad jako knihu registrovaného partnerství pro obec, v níž má sídlo.

5. Matriční úřad nelze v období od 1. ledna 2025 do 1. ledna 2027 zrušit, nebude-li zajištěn převod všech jím vedených údajů pomocí výpočetní techniky podle § 6 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. ledna 2027, matričnímu úřadu, který podle rozhodnutí Ministerstva vnitra podle § 2 odst. 3 zákona č. 301/2000 Sb. převezme matriční knihy. Převod údajů podle věty první koordinuje v přenesené působnosti krajský úřad, do jehož správního obvodu je zařazena obec, jejíž matriční úřad se zrušuje.

ČÁST DRUHÁ

Změna občanského zákoníku

§ 661

(1) Ponechají-li si snoubenci svá dosavadní příjmení, prohlásí při sňatečném obřadu také, které z jejich příjmení bude příjmením jejich společných dětí.

(2) Ponechali-li si manželé svá dosavadní příjmení, mohou i později učinit prohlášení orgánu veřejné moci, že se dohodli na společném příjmení jednoho z nich **nebo na příjmení podle § 660 písm. c).**

(3) **Mají-li manželé příjmení podle § 660 písm. c), mohou i později učinit prohlášení orgánu veřejné moci, že jeden z nich od připojovaného příjmení upouští.**

(4) **Mají-li manželé společné příjmení, mohou i později učinit prohlášení orgánu veřejné moci, že jeden z nich bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat příjmení, které měl před uzavřením manželství.**

§ 777

(1) Narodí-li se dítě v době mezi zahájením řízení o rozvodu manželství a třístým dnem po rozvodu manželství, a manžel, popřípadě bývalý manžel matky prohlásí, že není otcem dítěte, zatímco jiný muž prohlásí, že je otcem dítěte, má se za to, že otcem je tento muž, připojí-

li se matka k oběma prohlášením. **Takto lze určit otcovství i k dítěti ještě nenarozenému, je-li již počato.**

(2) Prohlášení manžela matky dítěte, popřípadě jejího bývalého manžela, muže, který tvrdí, že je otcem dítěte, a matky dítěte se činí v řízení před soudem, zahájeném na návrh některého z nich, **před matričním úřadem nebo před zastupitelským úřadem České republiky**; návrh lze podat **nebo prohlášení učinit** nejpozději do uplynutí jednoho roku od narození dítěte.

(3) K určení otcovství k dítěti podle odstavců 1 a 2 nemůže dojít dříve, dokud nenabude právní moci rozhodnutí o rozvodu manželství.

(4) Jde-li o řízení o neplatnost manželství, použijí se odstavce 1 až 3 obdobně.

§ 778

Narodí-li se dítě, které je počato umělým oplodněním, ženě neprovdané, má se za to, že otcem dítěte je muž, který dal k umělému oplodnění souhlas; **to platí i tehdy, narodí-li se dítě v době od zániku manželství nebo jeho prohlášení za neplatné do uplynutí třicátého dne poté.**

§ 833

(1) Osvojením zaniká příbuzenský poměr mezi osvojencem a původní rodinou, jakož i práva a povinnosti z tohoto poměru vyplývající. Zanikají také práva a povinnosti opatrovníka, popřípadě poručníka, který byl jmenován, aby za rodiče tato práva a povinnosti vykonával.

(2) Je-li osvojitel manželem jednoho z rodičů osvojence **nebo pozůstalým manželem po rodiči nebo osvojiteli**, nedotýká se osvojení příbuzenského poměru mezi osvojencem a tímto rodičem i jeho příbuznými, ani práv a povinností vyplývajících z tohoto poměru.

§ 835

(1) Osvojenec **mladší dvanácti let** má příjmení osvojitele; společný osvojenec manželů má příjmení, ~~kte~~ **které bylo určeno pro jejich děti při uzavření manželství podle § 860.**

(2) ~~Nesouhlasí-li osvojenec, který má právo vyslovit se ke svému příjmení, se změnou svého příjmení, rozhodne soud, že osvojenec bude ke svému příjmení připojovat příjmení osvojitele. D~~**ovršil-li osvojenec dvanácti let, může osvojitel s jeho souhlasem před matričním úřadem prohlásit, že osvojenec bude mít příjmení osvojitele, popřípadě příjmení podle § 860, jde-li o společného osvojence, nebo prohlásit, že osvojenec bude osvojitelovo příjmení připojovat ke svému příjmení. Má-li osvojenec připojované příjmení, lze osvojitelovo příjmení připojit jen k prvnímu příjmení osvojence; má-li osvojitel připojované příjmení, lze k osvojencovu příjmení připojit jen první příjmení osvojitele.**

§ 842

Osvojenec bude mít po zrušení osvojení příjmení, které měl před osvojením, ledaže **osvojenec, který dovršil dvanácti let, prohlásí před matričním úřadem**, že si stávající příjmení ponechá.

§ 851

(1) Osvojení zletilého nemá vliv na jeho příjmení.

(2) Souhlasí-li s tím osvojitel, může osvojenec **připojit před matričním úřadem prohlásit, že bude mít jeho příjmení, popřípadě příjmení podle § 860, jde-li o společného osvojenec, nebo prohlásit, že bude osvojitelovo příjmení připojovat** k svému příjmení; trvá-li manželství osvojitele a mají-li manželé společné příjmení, vyžaduje se souhlas i druhého manžela.

(3) Trvá-li manželství osvojenec a mají-li manželé společné příjmení, může osvojenec připojit osvojitelovo příjmení k svému příjmení **nebo změnit příjmení na osvojitelovo, popřípadě na příjmení podle § 860, jde-li o společného osvojenec**, jen se souhlasem svého manžela.

§ 860

(1) ~~Dítě má příjmení určené při uzavření manželství svých rodičů pro společné děti manželů. Dítě má společné příjmení rodičů nebo příjmení jednoho z nich určené pro společné děti manželů.~~

(2) Nemá-li dítě příjmení podle odstavce 1, zvolí rodiče pro dítě příjmení jednoho z nich; jinak jeho příjmení určí soud. Totéž platí o osobním jménu dítěte.

(3) Došlo-li ke změně společného příjmení manželů nebo příjmení jednoho z nich určeného pro jejich společné děti, vztahuje se tato změna i na příjmení jejich dříve narozeného dítěte. Dověřilo-li však toto dítě dvanácti let, je tato změna jeho příjmení možná prohlášením rodičů před matričním úřadem se souhlasem dítěte.

§ 861

(1) Je-li znám jen jeden z rodičů, má dítě jeho příjmení. Tento rodič také určí osobní jméno dítěte; jinak je určí soud.

(2) Došlo-li k popření rodičovství, bude mít dítě příjmení jediného rodiče. Dověřilo-li však dítě dvanácti let, je tato změna jeho příjmení možná prohlášením dítěte nebo rodiče před matričním úřadem se souhlasem dítěte.

§ 863

~~(1) Ke změně příjmení dítěte podle § 862 je třeba vyjádření dítěte za stejných podmínek jako v jiných záležitostech týkajících se dítěte; je-li dítě starší patnácti let, je třeba, aby se změnou svého příjmení souhlasilo.~~

~~(2) Ustanovení § 862 nelze použít, dosáhlo-li dítě zletilosti.~~

(1) Ke změně osobního jména nebo příjmení dítěte je třeba vyjádření dítěte za stejných podmínek jako v jiných záležitostech, které se ho týkají. Dověřilo-li dítě dvanácti let, je třeba, aby se změnou souhlasilo.

(2) Změna osobního jména nebo příjmení prohlášením rodiče není možná, dosáhlo-li dítě zletilosti.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o správních poplatcích

Položka 3

a) Vydání stejnopisu, opisu, kopie, fotokopie nebo výpisu z úředních spisů, ze soukromých spisů v úřední úschově, z rejstříků, z registrů, z knih, ze záznamů, z evidencí, z listin nebo z dalšího písemného a obrazového materiálu, popřípadě sdělení o negativním nálezu

Kč 50
za každou i započatou stránku

Kč 40
na technickém nosiči dat

Kč ~~15~~ 30
za první stránku a

Kč ~~5~~ 10
za každou další i započatou stránku,
je-li pořizována na kopírovacím stroji nebo na tiskárně počítače

b) Vydání stejnopisu rodného, oddacího nebo úmrtního listu nebo dokladu o registrovaném partnerství, anebo osvědčení o rodném čísle

Kč ~~100~~ 300
h) vydání vícejazyčného standardního formuláře **Kč 100**

Položka 5

a) Ověření podpisu nebo otisku razítka na ~~listině~~ **dokumentu**
nebo na ~~jejím~~ **jeho** stejnopisu

Kč ~~30~~ 50
za každý podpis nebo
otisk razítka

b) Ověření (apostila) podpisu a otisku razítka na
listině za účelem jejího použití v zahraničí

Kč 300

c) Ověření podpisu nebo otisku razítka na vysokoškolském diplomu a dodatku k diplomu nebo obdobném dokladu, vydaném vysokou školou v České republice, za účelem použití daného dokladu v zahraničí

Kč 100
za každý podpis nebo otisk
razítka

d) Ověření úředního podpisu nebo úředního otisku razítka na listině nebo na jejím stejnopisu za účelem jejího použití v zahraničí

Kč 100
za každý podpis nebo otisk
razítka

Osvobození:

1. Od poplatku podle písmene a) a d) této položky je osvobozeno ověření podpisu na listině potřebné k provedení zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. 101/1964 Sb., k provedení zákona č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech a k provedení zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.

2. Od poplatku podle písmene a) a d) této položky jsou osvobozeny nadace a nadační fondy, spolky a pobočné spolky, odborové organizace, účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností, obecně prospěšné společnosti a ústavy, pokud jsou tyto subjekty založené k poskytování obecně prospěšných činností v oblastech ochrany životního prostředí, ochrany mládeže, ochrany zvířat, sociálních služeb, sociální péče a pomoci v hmotné nouzi, zdravotnictví, ochrany života a zdraví osob, kultury, tělovýchovy a sportu, vědy a výzkumu, vzdělávání a výchovy, požární ochrany a ochrany kulturního dědictví a souvisí-li prováděný úkon s činností, pro níž byly tyto subjekty založeny.

3. Od poplatku podle písmene a) a d) této položky jsou osvobozeni občané se zvláště těžkým zdravotním postižením, kteří jsou držitelé průkazu ZTP nebo ZTP/P.

Poznámky:

1. Poplatek podle písmene c) této položky vybírá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany nebo Ministerstvo vnitra.

2. Zahrnuje-li úkon uvedený v písmenech a), c) a d) současné ověření podpisu a otisku razítka, vybírá se poplatek jen jednou.

Položka 11

Vydání povolení změny

a) přijetí ~~hanlivého, výstředního, směšného, zkomoleného,~~
~~eizojazyčného nebo na dřívější přijetí hanlivého nebo směšného~~

	Kč	100 200
b) příjmení cizojazyčného nebo na dřívější příjmení	Kč	300
b) c) jména nebo příjmení v ostatních případech	Kč	1000 3000

Osvobození:

1. Od poplatku podle této položky je osvobozena změna příjmení, k níž dochází prohlášením rozvedeného manžela, že přijímá opět své dřívější příjmení nebo příjmení rodné, popřípadě, že upouští od užívání společného příjmení vedle příjmení dřívějšího, byla-li tato skutečnost oznámena do šesti měsíců po nabytí právní moci rozsudku o rozvodu.
2. Od poplatku podle této položky je osvobozena změna nebo oprava jména osvojených dětí nebo změna, kterou je nutno provést v důsledku nesprávných nebo neúplných zápisů v matrice nebo v důsledku uvedení nesprávných údajů na vydaných matričních dokladech.
3. Od poplatku podle této položky je osvobozena změna jména a příjmení osoby v případě změny pohlaví.
- 4. Od poplatku podle této položky je osvobozena změna příjmení partnera za trvání registrovaného partnerství na příjmení druhého partnera.**

Poznámky

1. Za změnu příjmení manželů, rodičů nebo rodiče a jejich nezletilých dětí na společné příjmení se vybírá jen jeden poplatek.
2. Za změnu příjmení více nezletilých dětí téhož rodiče se vybírá jen jeden poplatek.
- ~~3. Podle písmene a) této položky se vybírá poplatek za povolení změny příjmení dítěte svěřeného do náhradní rodinné péče na příjmení poručníka nebo pěstouna, na společné příjmení poručníků nebo pěstounů anebo příjmení dohodnuté pro jejich vlastní děti, pokud poručníky nebo pěstouny jsou prarodiče nebo sourozenci rodičů nezletilých dětí.~~
- ~~4. 3.~~ Dřívějším příjmením se pro účely tohoto zákona rozumí jen nejbližší předcházející příjmení.

Položka 12

- a) Uzavření manželství mezi snoubenci nebo vstup do registrovaného partnerství osobami, nemají-li trvalý pobyt na území České republiky
Kč ~~3000~~ 5000
- b) Uzavření manželství mezi snoubenci nebo vstup do registrovaného partnerství osobami, z nichž pouze jeden má trvalý pobyt na území České republiky
Kč ~~2000~~ 3000

c) Přítomnost matrikáře u prohlášení snoubenců, že spolu vstupují do manželství, před starostou, místostarostou nebo pověřeným členem zastupitelstva obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného

statutárního města, které nejsou matričním úřadem, není-li ani jeden ze snoubenců přihlášen k trvalému pobytu ve správním obvodu této obce, městské části hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města

Kč 1 000

⇒ d) Vydání povolení uzavřít manželství ~~mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určenou místnost~~ nebo vstoupit do registrovaného partnerství mimo určené místo nebo dobu

Kč ~~1 000~~ 3000

e) Vydání osvědčení, že snoubenci splnili všechny požadavky pro uzavření církevního sňatku

Kč 500

⇒ f) Vydání vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství nebo vysvědčení o právní způsobilosti ke vstupu do registrovaného partnerství v cizině nebo s cizincem

Kč 500

Poznámky

1. Poplatek podle písmen a) až ⇒ d) této položky se vybírá jen od jednoho ze snoubenců nebo jen od jedné osoby vstupující do registrovaného partnerství.

2. Poplatek podle písmene ⇒ d) této položky se vybírá jen jednou, povoluje-li se uzavření manželství mimo ~~úředně určenou místnost a současně i mimo stanovenou dobu místo i čas určené obcí pro konání slavnostních obřadů~~ nebo povoluje-li se vstup do registrovaného partnerství mimo místo i čas určené matričním úřadem k přijímání prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství.

3. Poplatek podle písmene c) se nevybírá, jestliže je dán důvod pro vybrání poplatku podle písmene d).

Osvobození od poplatku

Od poplatku podle písmene ⇒ d) této položky jsou osvobozeny osoby těžce zdravotně postižené.

ČÁST SEDMÁ Změna zákona o ověřování

§ 18

(1) Žadatel o legalizaci, popřípadě svědci, jde-li o legalizaci podle § 10 odst. 4, předloží k prokázání své totožnosti ~~platný~~

- a) občanský průkaz⁹⁾, ~~řidičský průkaz¹⁷⁾~~ nebo cestovní doklad¹⁰⁾, jde-li o státního občana České republiky,
- b) cestovní doklad, průkaz totožnosti občana členského státu Evropské unie, **smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské**

- konfederace** nebo doklad opravňující k pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu¹¹⁾, jde-li o cizince, nebo
- c) identifikační průkaz vydaný Ministerstvem zahraničních věcí **České republiky** podle zvláštního právního předpisu¹⁸⁾, jde-li o osobu požívající výsad a imunit podle mezinárodního práva.

(2) Doklad podle odstavce 1 písm. b) nebo c) lze k prokázání totožnosti použít pouze tehdy, obsahuje-li fotografii držitele.

⁹⁾ Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

~~¹⁷⁾ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.~~

¹⁸⁾ § 180b zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“